

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Кіровоградської міської ради
23 лютого 2016 року
№ 90

Програма
розвитку освіти міста Кіровограда на 2016 - 2020 роки

Кіровоград - 2016

Паспорт

Програми розвитку освіти міста Кіровограда на 2016 - 2020 роки

1.	Повна назва програми	Програма розвитку освіти міста Кіровограда на 2016-2020 рр.
2.	Мета програми	Розвиток системи дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти м. Кіровограда відповідно до потреб та запитів громади щодо доступної якісної освіти, яка забезпечує повноцінний розвиток кожної дитини і її успішну інтеграцію в українське суспільство та європейську спільноту
3.	Структура програми	<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні положення 2. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована Програма 3. Мета та основні завдання Програми 4. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблем, обсяги та джерела фінансування, строки та етапи виконання 5. Очікувані результати 6. Координація та контроль за ходом виконання Програми
4.	Перелік напрямів та підпрограм (проектів), які буде реалізовано в межах цієї програми	<ol style="list-style-type: none"> 1. Фізичне здоро'в'я дитини – здоров'я нації <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Забезпечення умов збереження та зміцнення здоров'я дітей 1.2. Формування здорового способу життя школярів 1.3. Організація якісного харчування 2. Виховання та розвиток особистості в системі освіти <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Громадянське та родинно-сімейне виховання 2.2. Національно-патріотичне виховання 2.3. Трудове та художньо-естетичне виховання 2.4. Екологічне та морально-правове виховання 2.5. Превентивне виховання та творчий розвиток особистості 3. Розвиток дошкільної освіти міста <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Оптимізація мережі дошкільних навчальних закладів 3.2. Охоплення дітей дошкільною освітою 3.3. Навчально-виховні програми ДНЗ, науково-методичне забезпечення

		<p>4. Загальна середня освіта</p> <p>4.1. Забезпечення рівного доступу дітей та молоді до якісної освіти</p> <p>4.2. Профільне навчання</p> <p>4.3. Шкільна бібліотека</p> <p>5. Позашкільна освіта</p> <p>6. Освіта осіб з особливими потребами</p> <p>7. Професійний розвиток педагогічних працівників, програма «вчитель»</p> <p>7.1. Кредитно-модульні, спеціальні та дистанційні системи підвищення кваліфікації</p> <p>7.2. Науково-методичний супровід педагогів щодо реалізації регіонального плану заходів, спрямованих на популяризацію вивчення англійської мови</p> <p>7.3. Напрямки реалізації та заходи програми «Вчитель»</p> <p>8. Інформатизація системи освіти</p> <p>8.1. «Один учень - один комп'ютер».</p> <p>8.2. Інформаційний освітній простір</p> <p>9. Розвиток матеріально-технічної бази закладів освіти</p> <p>10. Фінансове забезпечення програми</p>
5.	Ініціатор розроблення програми	Управління освіти Кіровоградської міської ради
6.	Дата, номер документа про затвердження програми	Рішення Кіровоградської міської ради від 09.02.2016 № 61
7.	Розробники програми	Управління освіти Кіровоградської міської ради
8.	Співрозробники програми	ЦМСПС, ПМПК, керівники закладів освіти
9.	Відповідальний виконавець програми	Управління освіти Кіровоградської міської ради, ЦМСПС, ПМПК, керівники закладів освіти
10.	Учасники програми	Міська рада, управління освіти Кіровоградської міської ради, ЦМСПС, ПМПК
11.	Термін реалізації програми	2016-2020 рр.
	Контроль за виконанням програми	Постійна комісія Кіровоградської міської ради з питань освіти, науки, культури, туризму, фізичної культури і спорту та молодіжної політики

**Пояснювальна записка
щодо реалізації Програми розвитку освіти міста Кіровограда
на 2016 – 2020 роки**

1. Загальні положення

Програма розвитку освіти м. Кіровограда на 2016-2020 роки (далі - Програма) розроблена з метою створення умов та інноваційних механізмів розвитку системи освіти міста Кіровограда на виконання законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», «Про позашкільну освіту», постанов Уряду України, нормативно-інструктивних документів Міністерства освіти і науки України, державних, регіональних та міських програм.

Підготовка Програми розвитку системи освіти міста Кіровограда на 2016-2020 роки зумовлена процесами модернізації національної системи освіти в Україні, підвищенням ролі регіонального та місцевого компонента в її розвитку. Особливістю освіти міста є її належний соціальний, культурний потенціал. Кіровоград має потужні можливості для розвитку освітньої галузі.

Загальна спрямованість модернізації освіти міста полягає у необхідності привести її у відповідність до європейських стандартів, потреб сучасного життя, цілеспрямовано орієнтувати на задоволення запитів жителів міста Кіровограда щодо якісної та доступної освіти.

Нова Програма визначає стратегічні пріоритети розвитку освіти міста, започатковує організаційні шляхи її реалізації, обґрунтовує ресурсні потреби. Вона скеровує педагогів до реалізації ціннісних пріоритетів особистості, суспільства та держави на засадах європейських вимірів якості освіти.

Програма становить собою комплекс проектів з визначенням шляхів їх реалізації та очікуваного фінансування. У ній максимально враховано суспільні потреби населення міста щодо рівня освіти, сучасні світові тенденції глобалізації, розвиток науково-інформаційних технологій, досягнення у галузі педагогічних новацій.

Актуальними залишаються проблеми матеріально-технічного забезпечення бази дошкільних навчальних закладів. Високою залишається потреба у дошкільних навчальних закладах.

Є реальні здобутки у сфері загальної середньої освіти. Все більшу роль у задоволенні освітніх потреб обдарованої молоді відіграє система профільного навчання, навчальні заклади нового типу.

Разом із тим, актуальними залишаються проблеми інклюзивної освіти, комп'ютеризації закладів освіти та якісного використання інформаційно-комп'ютерних технологій у навчально-виховному процесі, впровадження та реалізації освітніх програм тощо.

У сфері позашкільної освіти вирішувалися проблеми підвищення соціального статусу закладів освіти, зміцнення партнерських стосунків з громадськістю та освітніми установами, залучення дітей та учнівської молоді до навчання. І ця робота має продовжитись.

Аналіз здобутків, результатів і виявлених тенденцій засвідчує, що потребують свого вирішення також питання щодо:

- організації роботи з обдарованими дітьми;
- навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами;
- професійного розвитку педагогічних кадрів, їх матеріального стимулювання;
- створення належних умов функціонування психологічної служби в місті;
- збереження, оптимізації та покращення матеріально-технічної бази закладів освіти міста;
- вдосконалення кадрової політики (поліпшення умов проживання і запровадження ефективного механізму забезпечення житлом педагогічних працівників; організація ефективної роботи з молодими педагогами тощо);
- організації фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи;
- комп'ютеризації та інформатизації загальноосвітніх навчальних закладів, створення оптимальної інформаційної інфраструктури в місті.

2. Сучасний стан розвитку освіти міста Кіровограда Мета Програми та її завдання

2.1. Аналіз розвитку галузі

Освіта є однією із найважливіших сфер людської діяльності. Вона є стратегічно пріоритетною, базовою для соціально-економічного розвитку суспільства. Тому важливим для держави є вироблення оптимальної моделі, іншими словами формування науково обґрунтованої політики в сфері освіти.

З метою створення оптимальної моделі освітньої системи міста Кіровограда рішенням міської ради від 27 січня 2011 року № 96 була затверджена Програма розвитку освіти міста Кіровограда на 2011 - 2015 роки, якою визначені пріоритетні напрямки:

- здійснення національного виховання в рамках системи національно зорієнтованої навчально-виховної та просвітницької діяльності, спрямованої на досягнення високого освітнього рівня учнів, формування їх інтелектуального та культурного потенціалу, забезпечення найповнішого самобутнього розвитку особистості в нерозривному зв'язку з культурним життям міста;

- зміцнення здоров'я учнів як найвищої цінності людини та основного напрямку державної політики;

- створення оптимальних умов для здобуття учнями високих освітніх результатів;

- створення мережі інформаційного забезпечення системи освіти;

- здійснення відбору та забезпечення підготовки керівних кадрів освіти на засадах високого професійного рейтингу;

- подальший розвиток матеріально-технічної бази системи освіти;

- розробка нових фінансово-економічних механізмів функціонування системи освіти.

Система освіти міста Кіровограда складається з 89 установ, з них: загальноосвітніх навчальних закладів та кібернетико-технічний коледж – 44;

дошкільних навчальних закладів – 39;

комунальний заклад «Дитячий будинок «Барвінок» - дошкільний навчальний заклад комбінованого типу № 1 Кіровоградської міської ради»;

Будинок вчителя;

позашкільних навчальних закладів – 5.

Одним із основних напрямів державної освітянської політики в Україні є модернізація системи дошкільної освіти з урахуванням принципів демократизації, гуманізації, індивідуалізації педагогічного процесу. В її основу покладено пріоритетність дошкільної ланки в єдиній національній системі неперервної освіти, а основним завданням є своєчасне становлення і повноцінний розвиток особистості з раннього дитинства. На виконання цих завдань була направлена підпрограма розвитку дошкільної освіти міста на 2011- 2015 роки (далі - Підпрограма).

Для прогнозування мережі дошкільних навчальних закладів відповідно до освітніх запитів населення та на виконання підпрограми розвитку дошкільної освіти здійснювався облік дітей дошкільного віку від народження до 6 років, що проживають на закріпленій території.

За результатами обліку складається чітка картина про кількість дітей-дошкільників, що відвідують дошкільні установи. З батьками дітей, що не відвідують дитячі садки, проводиться роз'яснювальна робота стосовно значення дошкільної освіти в житті дитини.

Така робота сприяла щорічному збільшенню контингенту дітей, що відвідують дошкільні заклади різних типів та форм власності. Так, в 2011 році контингент дітей складав 9441 особа, а в 2015 році – вже 10435 дітей, що на 994 більше.

На виконання завдань програми та запитів батьків з 2011 по 2015 роки здійснювалося розширення мережі груп за рахунок раніше вивільнених групових приміщень дошкільних навчальних закладів. В 2012 році було відкрито по одній групі в ДНЗ № 3, 17, 37, 43, в 2014 році – 1 група в ДНЗ № 23, в 2015 році відкрита 1 група в ДНЗ № 71 та 2 групи в ДНЗ № 17.

Відповідно до підпрограми в частині проведення реорганізації загальноосвітніх навчальних закладів у навчально-виховні об'єднання, в мікрорайонах, де відсутні дошкільні заклади, були відкриті групи в складі об'єднань. В 2011 році працювало 6 НВО (14 дошкільних груп), в яких виховувалась 301 дитина. В 2013 році їх стало на 4 більше – відкрились дошкільні групи при НВО № 15 «Загальноосвітня школа I – III ступенів, дошкільний навчальний заклад комбінованого типу, дитячий юнацький центр «Явір» Кіровоградської міської ради», НВО № 33 «Загальноосвітня школа I – III ступенів, дошкільний навчальний заклад», дитячий будинок реорганізований в комунальний заклад «Дитячий будинок «Барвінок» - дошкільний навчальний заклад комбінованого типу № 1». Також в 2013 році розпочав працювати дошкільний заклад в складі НВО «Дошкільний заклад – спеціалізована школа I – III ступенів Школа «Ор-Авнер» з поглибленим

вивченням івриту та англійської мови».

В цілому, в 2013 році порівняно з 2011 роком кількість дошкільних груп при НВО збільшилась на 9 груп і становила 24 групи, в яких виховувались 503 дитини.

В 2014 та 2015 роках відкривалось по одній групі в комунальному закладі «Дитячий будинок «Барвінок» - дошкільний навчальний заклад комбінованого типу № 1».

Загалом, на кінець дії програми працювало 10 НВО, в яких 26 груп - 602 дитини.

За період з 2011 по 2015 рік мережа груп в закладах різних типів зросла на 17 груп (з 377 груп до 394). Це дало змогу збільшити відсоток охоплення дітей від 3 до 6 років дошкільними навчальними закладами з 86 % до 97 %.

І все ж надзвичайно актуальною є потреба забезпечення дітей місцями в дошкільних закладах нашого міста. Як результат, діючі групи дошкільних навчальних закладів перевантажені на 41 %. Тому в подальшому планується робота по додатковому відкриттю груп в раніше вивільнених приміщеннях. Питання збереження здоров'я малят знаходиться на постійному контролі адміністрації ДНЗ та управління освіти.

Виконуючи підпрограму, колективи дошкільних закладів велику увагу приділяли охопленню дошкільною освітою п'ятирічних дітей, як результат, з 2012 року 100 % дітей цієї вікової категорії відвідують дитячі садки.

Фізичне здоров'я юного покоління є одним із найважливіших напрямків сучасної дошкільної освіти. Так, в ДНЗ № 73, 72, 22, 65, 70, 47, 74, 16, 27, 35, 24, 54, 15, 4, 37, 60, 29, 22 ця робота здійснюється за спеціально розробленими педагогічними та медичними працівниками системами занять з фізичної культури, спортивної гімнастики, хореографії, лікувальної фізичної культури, фізіо- та загартовуючих процедур. Заняття проводять спеціалісти-інструктори з фізичної культури, які тісно співпрацюють з вихователями.

Всі дошкільні навчальні заклади забезпечені медичним персоналом. Значно покращені санітарно-гігієнічні умови та матеріально-технічна база в закладах.

З метою проведення діагностики підготовки дітей до навчання і виховання, моніторингу фізичного, інтелектуального, психічного розвитку дитини на кожному етапі навчання в місті з 2006 року функціонує психолого-медико-педагогічна комісія. Тільки за 2014 рік спеціалістами ПМПК здійснено обстеження 11535 дітей, надано рекомендації щодо їх подальшого навчання. Впродовж 2011 – 2015 років стабільно працювало 4 дошкільні навчальні заклади компенсуючого типу. А саме:

- 2 спеціальні дошкільні заклади для дітей з порушенням зору;
- 1 для дітей з порушенням опорно-рухового апарату;
- 1 санаторний заклад для тубінфікованих дітей.

Крім того, з 2011 по 2015 рік стабільно працювало 23 навчальні заклади, в яких здійснювалась корекція фізичного розвитку дітей, функціонували спеціальні групи. В 2011 році таких груп було 49 (988 дітей), в 2015 році – 51 група (1227 дітей), що на 239 більше ніж в 2011 році.

Існуюча мережа закладів та груп компенсуючого типу повністю задовольняє потреби у відновленні та реабілітації дітей.

Аналіз виконання підпрограми показав, що починаючи з 2012 року, у зв'язку із зменшенням запиту батьків відбулось зменшення дошкільних закладів, в яких функціонують цілодобові групи. У 2011 році таких закладів було 14, в них 15 груп (356 дітей), в 2015 році в 10 закладах 10 груп (262 дитини). За цей період закрились цілодобові групи в ДНЗ № 4, 61, 71, 72.

Систематично досліджується виконання завдань підпрограми «3. Розвиток дошкільної освіти», а саме виконання освітніх програм: розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт», виховання і навчання дітей від 2 до 7 років «Дитина», «Дитина в дошкільні роки», розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» та парціальних освітніх програм.

З метою підвищення якості освітньо-виховного процесу щорічно проводиться вивчення стану методичної роботи та її впливу на організацію життєдіяльності дітей дошкільного віку:

вивчення стану методичної роботи та її впливу на організацію педагогічними працівниками самостійної діяльності вихованців в дошкільних навчальних закладах № 2, 4, 15, 21, 28, 42, 47, 62, 67, 70 (лютий 2011 р.);

вивчення стану результативності роботи із педагогами-стажистами в дошкільних навчальних закладах № 3, 14, 27, 29, 61, 63, 73 (лютий 2011 р.);

вивчення стану організації роботи зі старшими дошкільниками за програмою «Впевнений старт» в дошкільних навчальних закладах № 3, 15, 17, 19, 23, 35, 42, 54, 62, 65, 69 (лютий 2013 р.);

вивчення стану ігрової діяльності вихованців в навчальних закладах ДНЗ № 22, ДНЗ № 37, ДНЗ № 41, ДНЗ № 60, ДНЗ № 61, ДНЗ № 74, НВО «Лицей – школа - ДНЗ «Вікторія - П», НВО № 3 «Спеціальна ЗОШ І-ІІІ ст. – ДНЗ», НВК «Кіровоградський колегіум – СЗНЗ І-ІІІ ст. – ДНЗ», НВК «СЗНЗ І-ІІІ ст. № 26 – ДНЗ», НВО «Школа козацько-лицарського виховання І-ІІ ст. № 21 – суспільно-гуманітарний лицей – ДНЗ», НВО «Спеціальна ЗОШ І-ІІ ст. № 1 – ДНЗ» (листопад 2013 р.);

вивчення роботи з обдарованими дітьми в дошкільних навчальних закладах ДНЗ № 21, ДНЗ № 24, ДНЗ № 29, ДНЗ № 37, ДНЗ № 48, ДНЗ № 52, ДНЗ № 61, ДНЗ № 68, ДНЗ № 71 (лютий 2015 р.);

вивчення стану забезпечення фізичного, психологічного і соціального розвитку дітей раннього віку, їх безболісної адаптації до змінних умов життя та успішного входження в соціальне середовище в дошкільних навчальних закладах № 2, 3, 4, 17, 19, 23, 35, 47, 65, 70 (листопад 2015 р.).

Роботу з реалізації нової редакції Базового компоненту дошкільної освіти в дошкільних навчальних закладах спрямовано на врегулювання нормативної бази, удосконалення професійної компетентності педагогів дошкільних закладів, організацію освітньо-виховного процесу та системи методичних заходів.

Управлінням освіти було організовано підготовку педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів до роботи за оновленими

програмами. Результати цієї роботи демонструвались протягом року як на обласних, так і міських педагогічних заходах, спрямованих на підвищення ефективності діяльності дошкільних навчальних закладів, а саме:

здійснювалося постійне інформаційно-консультативне обслуговування педагогічних та керівних працівників дошкільних закладів;

розроблено методичні рекомендації, пам'ятки щодо організації освітньо-виховного процесу відповідно до програм розвитку дітей дошкільного віку, які реалізують зміст Базового компонента дошкільної освіти.

Відповідно до вимог Базового компонента, на особливому контролі було питання наступності в роботі дошкільного навчального закладу та початкової школи.

З цією метою в дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах укладено угоди про співпрацю, передбачено заходи, що спрямовані на узгодженість питань щодо розвитку, навчання та виховання дітей старшого дошкільного віку та учнів першого класу, організації з ними освітнього процесу.

Протягом звітнього періоду робота управління освіти була направлена на удосконалення системи загальної середньої освіти. З цією метою, відповідно до заходів Програми створено оптимальну мережу закладів освіти, яка забезпечує охоплення шкільного контингенту навчанням, вихованням, допрофесійною підготовкою. Діяльність багатьох навчальних закладів відповідає основним характеристикам сучасної освіти, сприяє розвитку учня і тому забезпечує якісний кінцевий результат педагогічного впливу на його особистість.

Починаючи з 2011 року поступово збільшується мережа загальноосвітніх навчальних закладів. Це обумовлено змінами в демографічній ситуації в країні. З 2014 року збільшення учнів відбулося за рахунок дітей, які прибули на навчання до закладів освіти міста з Автономної Республіки Крим, та дітей зі східних регіонів України. Зі збільшенням чисельності учнів збільшилась кількість класів по галузі.

Мережа загальноосвітніх навчальних закладів міста Кіровограда

Навчальний рік	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Кількість ЗНЗ	44	44	43	43	43
Кількість класів	899	880	872	890	904
Кількість учнів	22430	22056	22012	22687	23312

У зв'язку з відсутністю учнів у 2013 році призупинено функціонування спеціалізованої загальноосвітньої школи № 2 Кіровоградської міської ради Кіровоградської області для дітей, що потребують корекції розумового та фізичного розвитку. Значно покращились умови навчання і виховання учнів. Зменшилась кількість учнів та шкіл, що працюють в дві зміни. В місті у двозмінному режимі продовжує працювати 1 заклад, а саме: 4 класи

спеціалізованої школи I-III ступенів № 14 Кіровоградської міської ради Кіровоградської області.

Упродовж 5 років середня наповнюваність класів по галузі освіти міста залишилася стабільною – 25 осіб.

Наповнюваність груп продовженого дня залежить від загальної кількості учнів по галузі. Починаючи з 2011 року, кількість учнів, які відвідували групи продовженого дня, поступово збільшилася.

Наповнюваність груп продовженого дня ЗНЗ міста Кіровограда

Навчальний рік	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/-2016
Кількість учнів	5761	6115	6396	6578	6598	5761

Створюються умови для одержання безперервної освіти, забезпечується реалізація принципу наступності в роботі дошкільних і шкільних підрозділів навчально-виховних комплексів (об'єднань).

З 2012/2013 навчального року при комунальному закладі «Навчально-виховне об'єднання «Загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів, ліцей «Сокіл», центр позашкільного виховання Кіровоградської міської ради Кіровоградської області» запроваджена кадетська освіта. З кожним роком збільшується кількість бажаючих вступити до кадетських класів.

З метою створення сприятливих умов для розвитку індивідуальних особливостей, інтересів і потреб учнів, для формування у школярів орієнтації на той чи інший вид майбутньої професійної діяльності в місті існує мережа закладів нового типу. На даний час функціонує 26 таких закладів.

В загальноосвітніх навчальних закладах м. Кіровограда представлено 12 напрямків профільного навчання: філологічний (українська філологія), іноземна філологія, історичний, математичний, фізико-математичний, біолого-хімічний, економічний, інформаційно-технологічний, правовий, технологічний, військово - спортивний, спортивний.

З метою реалізації державної політики з питань забезпечення права дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, на здобуття якісної освіти, інтеграції їх до загальноосвітнього простору мережа спеціальних класів і класів з інклюзивним навчанням становить:

Класи	2011/2012		2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	к-сть класів	к-сть учнів	к-сть класів	к-сть учнів	к-сть класів	к-сть учнів	к-сть класів	к-сть учнів	к-сть класів	к-сть учнів
спеціальні	6	58	9	88	15	141	16	172	18	201
з інклюзивним навчанням	2	33	6	114	7	128	6	107	7	138

У 2010/2011 навчальному році на індивідуальній формі навчання в загальноосвітніх навчальних закладах міста перебувало 128 учнів. В 2011/2012 навчальному році кількість дітей зменшилась на 8 учнів. Протягом наступних трьох навчальних років поступово збільшувалась

кількість дітей. Так, в 2012/2013 – 137 учнів, 2013/2014 – 142 учні та 2014/2015 – 143 учні. В 2015/2016 навчальному році станом на 09 грудня 2015 року охоплено 136 учнів даною формою навчання.

Проаналізувавши захворювання дітей, охоплених індивідуальною формою навчання, з'ясувано, що із 136 дітей 37 дітей - з неврологічними порушеннями, 14 дітей - із захворюванням опорно-рухового апарату, 3 дитини - із вадами слуху, 2 дітей - із вадами зору, 23 дитини - із соматичними захворюваннями, 46 дітей - із психічними розладами та 11 дітей з онкозахворюванням.

В 2010/2011 навчальному році на екстернатній формі в загальноосвітніх навчальних закладах міста навчалось 50 учнів. Протягом наступних трьох навчальних років кількість дітей постійно змінювалась. Так, в 2011/2012 на даній формі навчалось 66 учнів, 2012/2013 – 64 учні, 2013/2014 – 91 учень, в 2014/2015 навчальному році кількість дітей зменшилась на 34 учні.

В 2015/2016 навчальному році станом на 09 грудня 2015 року в загальноосвітніх навчальних закладах 22 учні перебувають на екстернатній формі навчання.

В управлінні освіти та закладах здійснюється облік сімей, що мають дітей-інвалідів, багатодітних сімей, дітей-сиріт. Для них, згідно з чинним законодавством здійснюються відповідні соціальні пільги. Це безкоштовне харчування, оздоровлення, медичні огляди, 100 % забезпечення підручниками, придбання спортивної форми тощо.

Так, в 2011 році на проведення оздоровчої кампанії в пришкільних таборах видатки із загального та спеціального фондів міського бюджету профінансовані у сумі 657,2 тис. грн (для порівняння, в 2013 році 1259,7 тис. грн, 2015 році 436,0 тис. грн). З них на оздоровлення дітей пільгових категорій при загальноосвітніх закладах виділено 43,0 тис. грн.

На придбання путівок для оздоровлення дітей-сиріт дитячого будинку «Барвінок» та загальноосвітньої школи-інтернату в 2012 році видатки виділено у сумі 390,0 тис. грн (2013 році - 195,0 тис. грн, 2015 році - 90,5 тис. грн).

На виконання статті 35 Закону України «Про освіту» в частині здійснення повної середньої освіти управлінням освіти Кіровоградської міської ради створено умови для задоволення освітніх потреб різних категорій населення. Так, з 2006 року на базі Кіровоградської виправної колонії № 6 працює ЗОШ № 38, також відкриті класи з заочною формою навчання для неповнолітніх, які перебувають в слідчому ізоляторі.

Відповідно до заходів Програми протягом п'яти років управлінням освіти та загальноосвітніми навчальними закладами здійснювався облік дітей і підлітків шкільного віку.

Показники кількості дітей	2011	2012	2013	2014	2015
Кількість дітей від 6 до 18 років	24508	23797	23440	24123	25028
навчаються в навчальних закладах для здобуття повної загальної середньої освіти (всього)	24019	23277	22942	23603	24364

Аналіз показників кількості дітей свідчить про зростання у 2015 році, порівняно з 2011 роком, загальної кількості дітей та підлітків шкільного віку від 6 до 18 років. Відповідно зросла кількість дітей, які навчаються в навчальних закладах для здобуття повної загальної середньої освіти.

У 2015 році, порівняно з 2012 роком, зменшилась кількість випускників 11 класу на 433 учні та 9 класу на 308 учнів. Це пов'язано з демографічною картиною народжуваності.

Показники	2011	2012	2013	2014	2015
Випускників 11-х класів	472	1762	1655	1369	1329
Золота медаль	11	101	126	109	74
Срібна медаль	12	43	28	32	45
Випускників 9-х класів	2700	2173	2078	1859	1865
Відзнака	148	158	120	122	129
Похвальні листи	1226	1585	1675	1753	1832
Похвальні грамоти	117	389	300	377	339

Кількість випускників 11 класу, які були нагороджені золотими та срібними медалями, стабільна протягом 5-ти років і складає 8-10 % від загальної кількості випускників 11-х класів.

Кількість випускників 9-х класів, які отримали свідоцтва з відзнакою, складає від 5 до 7 % за вищезазначений період.

Дієвою формою контролю за роботою закладів освіти є державна атестація, що проводиться згідно з чинним законодавством 1 раз на 10 років, відповідно до затвердженого перспективного плану. За результатами атестації закладам видано свідоцтва про державну атестацію (до березня 2015 року).

2011 рік – 6 ЗНЗ, 4 ДНЗ

2012 рік – 4 ЗНЗ, 4 ДНЗ

2013 рік – 5 ЗНЗ, 4 ДНЗ

2014 рік – 4 ЗНЗ, 5 ДНЗ

2015 рік – 4 ЗНЗ, 4 ДНЗ

За підсумками атестації НВО „Гімназія ім.Тараса Шевченка”, ГНТН, ДНЗ № 37, 73, 31 отримали свідоцтво про державну атестацію закладу з відзнакою.

Як свідчить аналіз, за період дії Програми виріс творчий потенціал учнів.

Так, у 2012 році переможців Малої Академії Наук обласного етапу становив 5 учнів, у 2015 році - 10 учнів.

З метою виявлення та розвитку обдарованих учнів, підвищення їх інтересу до поглибленого вивчення базових дисциплін та фахової підготовки в листопаді-грудні щороку проводяться міські предметні олімпіади з навчальних дисциплін. Переможці міських етапів захищають честь міста на обласному та всеукраїнському рівнях.

Кількість призерів Всеукраїнських олімпіад з навчальних предметів

Кількість Роки	Міські			
	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Всього	422	423	433	381
I місце	75	73	74	67
II місце	137	137	138	120
III місце	210	213	221	194
Кількість	Обласні			
	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Всього	167	171	184	162
I місце	26	40	37	26
II місце	53	57	57	55
III місце	88	74	90	81
Кількість	Всеукраїнські			
	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Всього	7	10	8	8
I місце	1	1	3	1
II місце	2	3	1	0
III місце	4	6	4	7

Аналіз показав, що з 2010/2011 по 2013/2014 навчальні роки спостерігається тенденція до збільшення кількості переможців міського етапу олімпіад, що свідчить про систематичну роботу навчальних закладів міста з обдарованими дітьми та належну методичну підготовку педагогів, які працюють з даною категорією школярів. Зменшення їх кількості у 2014/2015 навчальному році пояснюється тим, що олімпіади з правознавства, трудового навчання, російської мови проводилися тільки серед учнів старших класів, що вплинуло на загальну кількість учасників, як наслідок - призвело до зменшення кількості переможців.

Переважну кількість призових місць виборюють вихованці закладів нового типу та спеціалізовані загальноосвітні навчальні заклади, які мають профільні класи та поглиблено вивчають навчальні предмети. На обласному етапі найкращі показники результативності у - НВО № 6, НВО № 8, НВК «Кіровоградський колегіум», НВО № 16, НВО № 18, НВО № 25, НВК № 34, НВО «Вікторія-П», ГНТН, педагогічному ліцеї, гімназії № 9 та гімназії імені Т. Шевченка, що свідчить про високий рівень організації роботи з обдарованими дітьми.

На всеукраїнському етапі олімпіад найкращі результати були в 2012/2013 навчальному році (10 учнів). За останні два роки утримується стала кількість переможців (8 учнів), що свідчить про системність в роботі з обдарованими учнями.

Проводиться активна робота щодо глибокого вивчення рідної мови, історії, культури. В закладах освіти широко впроваджуються курси „Громадянська освіта”, „Історія рідного краю”, „Література рідного краю”, „Українознавство”, „Основи християнської етики”, „Християнська етика в українській літературі”, „Людина і суспільство”. З метою піднесення престижу української мови серед учнівської молоді, виховання пошани до національної культури й традицій українського народу та з метою виявлення обдарованої молоді проводилися літературні конкурси та конкурси знавців української мови: міські етапи Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської молоді ім. Тараса Шевченка, Міжнародного конкурсу знавців

рідної мови ім. Петра Яцика, Всеукраїнського конкурсу «Ідея соборності України. Об'єднаймося ж, брати мої».

Кількість учасників та переможців конкурсів свідчить про їх популярність та належну роботу з обдарованою шкільною молоддю. Так, у 2010/2011 навчальному році у міському етапі Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської молоді ім. Тараса Шевченка взяло участь 86 учасників, з яких 15 здобули перемогу, а з 5 направлених за квотою на обласний етап 2 учні зайняли призові місця. У 2014/2015 навчальному році кількість учасників збільшилася до 149, 30 з яких стали переможцями. На обласний етап згідно з квотою були направлені 3 учні, жоден з яких не виборов перемогу. На всеукраїнському етапі конкурсу у 2013 році призове місце отримала учениця НВО № 17.

Популярним серед школярів міста є міський етап Міжнародного конкурсу знавців рідної мови ім. Петра Яцика. Кількість учасників за останні 5 років збільшилася на 30 відсотків. На обласному етапі перемоги традиційно здобуває НВО № 8 та гімназія ім. Тараса Шевченка. У 2014/2015 навчальному році на Всеукраїнському етапі третє місце посіла учениця НВК № 26.

В міському етапі Всеукраїнського конкурсу «Ідея соборності України. Об'єднаймося ж, брати мої» традиційно перемагають учні НВО № 6, 20, ЗОШ № 7, гімназії № 9, НВО № 33, НВК «Кіровоградський колегіум». На обласному етапі перемогу здобули учні НВО № 20, ЗОШ № 7, ЗОШ № 2, НВО № 33.

На виконання заходів Програми в закладах міста активно впроваджуються превентивні проекти, інформаційно-просвітницькі програми, спецкурси, факультативи, валеологічні гуртки на засадах формування навичок здорового способу життя, а саме: з 2013 року протиалкогольна програма «Сімейна розмова», з 2013 року «Захисти себе від ВІЛ» («Школа проти СНІДу») (НВО № 1, 20, 31, ЗОШ № 30, 35, НВО «Вікторія-П»), з 2013 року «ХОУП» (НВО № 1, 15, 31, ЗОШ № 37, ЗОШ «Мрія»). У 2015/2016 навчальному році у зв'язку з відсутністю фінансування варіативної складової в НВО № 15, ЗОШ № 37 та ЗОШ «Мрія» даний проект не запроваджується, з 2014 року почав діяти проект «Дорослішай на здоров'я».

З 2013 року в місті реалізується впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти та Державного стандарту базової й повної загальної середньої освіти, в рамках якого здійснювалася підготовка керівних і педагогічних кадрів відповідно до трьох моделей, метою якої було формування готовності до творчого пошуку, здатності самостійно засвоювати нові знання й уміння, прийняття оптимальних рішень.

З метою реалізації ефективних технологій успіху в навчанні, Державного стандарту початкової, базової і повної загальної середньої освіти, вивчення питань теорії і досягнень педагогічної науки, розвитку традиційних і пошук нових ефективних методів і форм навчально – виховного процесу, створення інноваційного середовища четвертий рік поспіль триває експеримент Всеукраїнського рівня з проблеми «Створення

науково – методичних засад формування в дітей навчально- дослідницьких умінь» у ЗОШ I ступеня «Мрія», НВО № 25, гімназія № 9 та ДНЗ № 71, 15.

В рамках Всеукраїнського експерименту третій рік триває експеримент в НВО № 8, НВК № 34, НВО «Гімназія імені Тараса Шевченка» з проблеми «Науково – методичні засади впровадження фінансової грамотності у навчально – виховний процес навчальних закладів».

Для впровадження результатів експериментів Всеукраїнського рівня, проведених на базі НВО № 31, гімназії нових технологій навчання та регіонального рівня на базі НВО № 21, було організовано роботу творчих груп, семінарів – практикумів для заступників директорів з навчально – виховної роботи, що дало змогу поширювати та пропагувати досвід роботи серед педагогічних працівників міста для використання в організації навчально – виховного процесу в навчальних закладах.

В місті збережено мережу позашкільних навчальних закладів – 5 та 20 Центрив естетичного виховання при загальноосвітніх навчальних закладах.

У 2010/2011 році позашкільною освітою було охоплено 10987 дітей, що становило 50 % від загальної кількості дітей шкільного віку.

Зараз місто має розвинену та розгалужену мережу закладів позашкільної освіти. У гуртках, секціях та інших творчих об'єднаннях займається 12437 дітей, що становить 56 % відсотків від загальної кількості дітей шкільного віку, які проживають в місті.

Центри естетичного виховання та позашкільні навчальні заклади протягом багатьох років є активними учасниками конкурсів та фестивалів різних рівнів, а саме:

міського етапу Всеукраїнської історико-краєзнавчої експедиції «Історія міст і сіл України» серед учнів загальноосвітніх навчальних закладів;

міського конкурсу «Дитина року»;

міського фестивалю юних пожежників – рятувальників серед учнів загальноосвітніх навчальних закладів;

міських відкритих змагань з судно-модельного спорту на базі Кіровоградської міської станції юних техніків;

етапів міського фестивалю дитячої творчості «Кіровоградські зірочки» серед вихованців дошкільних навчальних закладів у номінаціях «Хореографія», «Дитяча пісня», «Дитяча театралізована діяльність»;

етапів конкурсу екологічних агітбригад серед учнів загальноосвітніх навчальних закладів;

танцювальних флеш-мобів з нагоди відзначення Міжнародного дня танцю у загальноосвітніх навчальних закладах міста;

обласного фестивалю Євроклубів;

міських заходів для дітей з нагоди Міжнародного дня захисту дітей;

міських змагань між профільними загонами мовного напрямку «Всі прапори завітали до нас»;

концертно-ігрових програм за участі вихованців центрив естетичного виховання та позашкільних навчальних закладів до свята початку навчального року

За останні 5 років у місті започатковано та проведено міські конкурси дитячої творчості, а саме:

міський конкурс художнього слова та акторської майстерності «Театральна молодь літературного міста» (2012 р.);

міський конкурс вокально-хорового мистецтва «Голос Кіровоградщини» (2014 р.);

міський конкурс хореографічного мистецтва «Танцююче місто» (2014 р.);

міський конкурс декоративно-ужиткового та образотворчого мистецтва «Дитяча творчість тобі, рідне місто».

У 2013 році започатковано та продовжено міський конкурс педагогічної майстерності «Освітнянські зорі», під час якого педагогічні працівники закладів освіти мають можливість демонструвати свої уміння, таланти та знання у вокальному, хореографічному, театральному, образотворчому, декоративно-ужитковому та інших видах мистецтва.

У жовтні 2014 року започатковано та продовжено спільний творчий проект управління освіти Кіровоградської міської ради та Кіровоградської обласної дитячої філармонії «Дитячий внесок у творчість міста», під час якого учні закладів освіти Кіровограда мають змогу демонструвати свої таланти на кращій сцені Кіровоградщини разом з професійними виконавцями та солістами Кіровоградської обласної філармонії.

Протягом багатьох років у загальноосвітніх навчальних закладах 58 волонтерських учнівських загонів надають посильну допомогу ветеранам Другої Світової війни. На сайтах загальноосвітніх закладів міста у розділах «Зірка пам'яті» послідовно висвітлюється вся робота учнівських волонтерських загонів та всі заходи і події, що відбуваються в рамках даної акції.

У 2013 році започатковано та активно проводиться міський військово-патріотичний конкурс строю і патріотичної пісні «Майбутній захисник України».

У 2014 році створено сектор військово-патріотичного виховання учнівської молоді, у 2015 році проведено міську акцію єднання та пам'яті «Подвиг героїв нетлінний і вічний» та Місячник вшанування пам'яті Героїв АТО «Збережемо пам'ять про подвиг».

Кадрове та наукове забезпечення навчальних закладів знаходиться на належному рівні.

Так, в 2011/2012 навчальному році в місті працювало 2263 педпрацівники, в 2013/2014 навчальному році – 2260, а станом на 01.10.2015 – 2180. Це пояснюється зменшенням учнів в навчальних закладах.

Проте, якісний склад поліпшується. Так, вищу освіту мають:

2011 рік – 2218 (98 %)

2013 рік – 2202 (97,4 %)

2015 рік – 2144 (98,3 %)

Вищу кваліфікаційну категорію мають

2011 рік – 1068 (48,1 %)

2013 рік – 1078 (49 %)

2015 рік – 1063 (49,6 %)

Педагогічне звання „Вчитель-методист”

2011 рік – 230 (22 %)

2013 рік – 222 (21 %)

2015 рік – 201 (19 %)

Педагогічне звання „Старший вчитель”

2011 рік – 404 (38 %)

2013 рік – 471 (44 %)

2015 рік – 463 (44 %)

З метою якісної організації роботи з керівними кадрами затверджено положення про кадровий резерв. Організацію роботи з резервом здійснює управління освіти та ЦМСПС.

Для стимулювання роботи молодого вчителя в місті щорічно спільно з профспілками проводяться місячники молодого вчителя, функціонує розгалужена мережа методичних формувань.

Рішенням Кіровоградської міської ради введена міська премія імені В.Сухомлинського, що присуджується 3 педагогічним працівникам у розмірі 1500 грн кожному.

Методичним центром розроблена розгалужена структура методичної роботи, основними складовими якої є:

- 116 засідань методичних об'єднань;
- 22 засідання циклових методичних об'єднань;
- 262 семінари-практикуми для педагогів різних фахів та керівників шкільних методичних об'єднань;
- 132 засідання творчих та проблемних груп;
- 63 засідання шкіл з різних напрямків роботи;
- 36 засідань опорних шкіл;
- 212 майстер-класів;
- 15 авторських семінарів;
- 92 інструктивно-методичні наради для керівників закладів, завідувачів ДНЗ та для заступників директорів;
- 64 засідання методичного активу вчителів різних фахів;
- 52 веб-консультації;
- 2 інтернет-конференції для педагогів ЗНЗ та ДНЗ;
- 12 засідань динамічних груп;
- 21 інструктивно-методична скайп-нарада;
- 30 навчань педагогів, залучених до ЗНО;
- 5 місячників педагога-стажиста «В.Сухомлинський - діалог із сучасністю»;
- 5 декад «Ініціатива і творчість молодих»;
- 68 майстер-класів для молодих педагогів –стажистів в рамках Днів відкритих дверей;
- 43 презентації веб-сайтів навчальних закладів «Класна оцінка»;
- 5 міських фестивалів дитячої творчості серед вихованців ДНЗ «Кіровоградські зірочки»;
- 4 міські фестивалі дитячої творчості «Степові джерела»;

78 конкурсів учнівської молоді;

78 інтерактивних конкурсів;

5 Олімпійських тижнів, 315 спортивних змагань.

Якісному здійсненню науково-методичного забезпечення навчально-виховного процесу в закладах освіти допомагає налагоджена система навчання методичного активу.

Щомісячні інструктивно-методичні наради, що проводяться спільно з управлінням освіти для директорів та їх заступників, сприяють підвищенню якості управління навчальним закладом.

У порівнянні з минулими роками розширена мережа опорних шкіл, їх творчий потенціал ефективно використовується в системі науково-методичної роботи.

На базі опорних шкіл проходять засідання різних форм методичної роботи з керівниками ЗНЗ, методичним активом, головами методичних формувань, педагогами.

На базі ЦМСПС працює бібліотека, яка в достатній кількості забезпечена навчально-методичною літературою, періодичними виданнями.

На сторінках часопису „Вечірня газета” відкрита постійна освітянська сторінка.

Велика увага ЦМСПС, закладами освіти приділяється підвищенню кваліфікації шляхом курсової підготовки.

Фінансове забезпечення закладів здійснюється відповідно до граничного обсягу видатків, доведених Міністерством фінансів України. Середня заробітна плата по галузі становить:

2011 рік – 2220 грн

2013 рік – 2630 грн

2014 рік – 2874 грн

У 2012 році фінансовий норматив у розрахунку на одного учня становив 7500 грн, а на одну дитину дошкільного віку 8348,5 грн, у 2011 році ці нормативи становили відповідно 6039,8 грн і 6371,5 грн, у 2014 році ці нормативи становили відповідно 8000 грн і 11000 грн).

Видатки на утримання 1 дитини в закладі якісно збільшуються:

ДНЗ

2002 рік – 1070 грн

2008 рік – 5100 грн

ДБ „Барвінок”

2002 рік – 5137 грн

2008 рік – 18375 грн

ЗНЗ

2002 рік – 562 грн

2008 рік – 3456 грн

СЗОШ

2002 рік – 2055 грн

2008 рік – 14983 грн

Завдяки спільним зусиллям управління освіти Кіровоградської міської ради та міської влади збережені всі стимулюючі надбавки педагогічним

працівникам міста Кіровограда. В інших регіонах області та України, стимулюючі надбавки не виплачуються взагалі або зменшено їх відсоток.

Дані щодо виплати матеріальної допомоги на оздоровлення педагогічним працівникам в (тис. грн)

Назва видатків	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік	2015 рік
Матеріальна допомога на оздоровлення	5985,0	6603,8	7639,2	7865,0	8474,7

За 6 місяців 2015 року видатки з міського бюджету на придбання продуктів харчування профінансовано на суму 8409,6 тис. грн (в порівнянні 2012 рік - 5592,6 тис. грн, 2013 рік - 8790,6 тис. грн, 2014 рік - 6054,1 тис. грн), з них:

заборгованість 2014 року - 1696,3 тис. грн;

на безкоштовне харчування учнів ЗНЗ, згідно з постанови Кабінету міністрів України від 19 червня 2002 року № 856 “Про організацію харчування окремих категорій учнів у ЗНЗ” направлено 347,2 тис. грн (в порівнянні 2012 рік - 324,1 тис. грн, 2013 рік - 481,7 тис. грн, 2014 рік - 267,5 тис. грн);

на безкоштовне харчування учнів ЗНЗ та дітей ДНЗ, батьки яких загинули або є учасниками АТО, направлено 174,9 тис.грн;

на харчування учнів пільгової категорії влітку в пришкольніх таборах з міського бюджету направлено 67,0 тис. грн (в порівнянні 2012 рік - 121,4 тис. грн, 2013 рік - 189,0 тис. грн, 2014 рік - 139,3 тис. грн);

на харчування (сніданки) учнів 1-4 класів направлено 1898,1 тис. грн (в порівнянні 2012 рік - 1850,2 тис. грн, 2013 рік - 1882,6 тис. грн, 2014 рік - 1983,9 тис. грн).

На капітальний ремонт з бюджету розвитку за 6 місяців поточного року видатки склали 2550,3 тис. грн (в порівнянні 2012 рік - 341,7 тис. грн, 2013 рік - 38,3 тис. грн, 2014 рік - 136,0 тис. грн).

У 2015 році для забезпечення безпеки учасників навчально-виховного процесу придбано 16 комплектів відеоспостереження на загальну суму 120,0 тис.грн.

Для забезпечення повноцінного викладання предмету «Захист Вітчизни» за рахунок коштів міського бюджету було придбано два мультимедійні тири на загальну суму 161,1 тис.грн, які встановлені у НВО № 16, НВО «Школа-інтернат». Також проведена реконструкція пневматичного тиру у НВО «Школа-інтернат».

Управлінням освіти Кіровоградської міської ради вживаються заходи щодо вирішення проблеми скорочення споживання енергетичних ресурсів, що дає змогу зменшити видатки на покриття комунальних витрат у закладах освіти та спрямувати їх на розвиток матеріально-технічної бази.

Питання ефективного використання енергетичних ресурсів у бюджетній сфері все частіше обговорюється та отримує більшої уваги як з боку самої держави, так з боку керівників бюджетних установ.

Питання підвищення енергоефективності має сьогодні надзвичайно важливе значення у закладах освіти міста.

Зростання цін на природний газ впливає на збільшення тарифів на теплову енергію у закладах освіти міста, що змушує замислитися над питанням підвищення енергоефективності у закладах бюджетної сфери.

Заходами передбачається встановлення приладів обліку теплової енергії на теплових вузлах у закладах освіти міста Кіровограда.

Встановлення приладів обліку теплової енергії приводить до впорядкування взаємних розрахунків між сторонами процесу тепlopостачання – теплоспоживання та до істотного зменшення щорічних витрат міського бюджету за спожиту теплову енергію закладами освіти майже на 30 % та 50 % в натуральних показниках.

За 2014 рік та 7 місяців 2015 року встановлено 11 приладів обліку теплової енергії.

2.2. Мета програми

Досягнення високого рівня розвитку системи освіти міста Кіровограда відповідно до потреб та запитів громади щодо якісної освіти, яка забезпечує повноцінний розвиток кожної дитини і її успішну інтеграцію в українське суспільство та європейську спільноту.

2.3. Очікувані результати

Досягнення високого рівня розвитку системи освіти міста Кіровограда відповідно до потреб та запитів громади щодо якісної освіти:

1. Підвищення якості освіти:

постійний науково-методичний супровід і прогнозування професійного розвитку педагогічних, управлінських та методичних кадрів міста;

формування інформаційно-навчального середовища освіти та входження у світовий освітній простір;

навчально-методичне забезпечення інваріантої та варіативної складової навчального плану загальноосвітніх навчальних закладів;

науково-методичний супровід та навчально-методичне забезпечення професійної діяльності педагогів, які працюють із дітьми з особливими освітніми потребами;

удосконалення системи державно-громадського управління;

виплата щомісячної надбавки до заробітної плати вчителям, чії вихованці здали ЗНО на 200 балів або стали переможцями IV етапу Всеукраїнських та міжнародних олімпіад;

виплата стипендії міського голови переможцям IV етапу Всеукраїнських олімпіад.

2. Здоров'язбережувальні функції освіти:

навчально-методичне забезпечення здоров'язбережувального та здоров'яформуючого навчально-виховного процесу в закладах освіти;

забезпечення психологічного супроводу учнів у процесі навчання та виховання;

розвиток здоров'язберігаючого освітнього середовища;

валеологізація освітнього процесу;

оптимізація та осучаснення діяльності навчальних закладів щодо формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя всіх учасників освітнього процесу;

сприяти розвитку міста, як спортивного міста (проводити щороку ремонт спортзалів).

3. Інноваційні технології:

упровадження нових організаційних форм навчального процесу на основі інноваційних технологій;

організація дистанційного навчання;

упровадження сучасної навчальної техніки, комп'ютерних засобів і технологій у навчальний процес освітніх установ;

вивчення і впровадження педагогічного досвіду;

організація дослідно-експериментальної роботи;

створення єдиної освітньої мережі: у всіх школах і ДНЗ – швидкісний інтернет з обов'язковим якісним системним адмініструванням;

забезпечення ЗНЗ сучасними комп'ютерними класами, гасло «Один учень – один компю'тер».

4. Розвиток професійної компетентності педагогів:

формування високої професійної компетентності педагогічних працівників;

досягнення високої функціональної грамотності;

поширення педагогічного досвіду щодо стимулювання творчого, інтелектуального, духовного розвитку та задоволення потреби в професійній самореалізації працівників освітньої галузі;

модернізація методичної «вертикалі»: створення умов для підвищення рівня професійної компетентності на робочому місці; поширення продуктивних освітніх технологій, широке використання мнемотехніки;

проведення спеціалізованих, постійно діючих семінарів для викладачів іноземних мов, залучення їх до міжнародних грантів.

5. Інтеграція і партнерство:

подальша інтеграція освітніх установ усіх рівнів;

підвищення конкурентоспроможності освітніх установ;

інтеграція освіти міста в міжнародний освітній простір.

Підпрограма 1. Фізичне здоров'я дитини – здоров'я нації

I. Загальні положення

Здоров'я дитини - це стан її повного фізичного, душевного та соціального благополуччя. Питання збереження та зміцнення здоров'я дитини належне до стратегічних завдань суспільства. Навчальні заклади міста впроваджують здоров'язберігаючі, здоров'яформуючі, здоров'язміцнюючі технології навчання та виховання, які визначені законами України “Про освіту”, “Про загальну середню освіту”, “Про охорону дитинства”, державними програмами “Діти України”, “Репродуктивне здоров'я”, “Здоров'я нації” та інші.

В місті створена Школа сприяння здоров'ю, мережа опорних шкіл щодо впровадження превентивних проєктів “Школа проти СНІДу”, “ХОУП”, “Рівний-рівному”. Пріоритетами їх діяльності є збереження і зміцнення здоров'я дітей, вироблення в них позитивної мотивації на здоровий спосіб життя.

II. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована підпрограма

Дані свідчать, що протягом навчання збільшуються відхилення у стані здоров'я дітей, зростає кількість хронічних захворювань, погіршуються показники фізіологічного та психічного розвитку дітей та підлітків. Серед неповнолітніх поширені шкідливі звички: тютюнопаління, вживання алкоголю, зростає захворюваність на наркоманію. Практично не враховується вплив екології довкілля на здоров'я дітей.

III. Мета та основні завдання підпрограми

Мета підпрограми:

виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я кожної людини як найвищої соціальної цінності. Формування гігієнічних навичок, засад здорового способу життя, зміцнення фізичного та психічного здоров'я дитини;

визначення основних проблем і пріоритетів розвитку психологічної служби системи дошкільної, загальноосвітньої та позашкільної освіти.

Основні завдання підпрограми:

Надзвичайно важливим завданням освіти в Кіровограді є покращення здоров'я вихованців, сприяння розвитку молодого покоління, формування освіченої, творчої особистості, становлення її фізичного і психічного здоров'я.

У зв'язку із цим пріоритетними завданнями є:

оптимальне навантаження;

здорове харчування;

залучення школярів до активних занять фізичною культурою та спортом;

створення у навчальних закладах умов, що сприяють збереженню та зміцненню здоров'я дітей та учнівської молоді засобами фізичної культури і спорту;

проведення інформаційної роботи серед батьків щодо виховання здорової дитини, із залученням педагогічних, медичних працівників, психологів;

формування фізичної культури особистості учнів з урахуванням їхніх індивідуальних здібностей, стану здоров'я та мотивації;

робота з батьками щодо формування здорового способу життя: участь у спортивних змаганнях, конкурсах, естафетах; проведення міських змагань на базі Школи сприяння здоров'ю; створення позитивного психологічного мікроклімату;

організація поглиблених медичних оглядів дітей і врахування їх результатів при плануванні навчально – виховного процесу;

здійснення моніторингу стану здоров'я дітей та молоді.

IV. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблем, обсяги та джерела фінансування, строки та етапи виконання

Поліпшення здоров'я молодого покоління та свідоме ставлення до свого здоров'я та здоров'я кожної людини як найвищої соціальної цінності. Формування гігієнічних навичок, засад здорового способу життя, зміцнення фізичного та психічного здоров'я дитини.

V. Очікувані результати

Виконання підпрограми забезпечить:

зниження рівня алкогольної залежності, наркозалежності, тютюнопаління; збереження та зміцнення здоров'я дітей;

розширення в освітньому середовищі спектру профілактичних заходів щодо виховання у школярів культури здорового способу життя.

VI. Координація та контроль за ходом виконання підпрограми

Координацію та контроль за виконанням даної підпрограми покласти на постійну комісію Кіровоградської міської ради з питань освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту та молодіжної політики.

VII. Заходи щодо реалізації підпрограми

№ з/п	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці
1.1. Забезпечення умов збереження та зміцнення здоров'я дітей			
1.1.1	Здійснювати моніторинг здоров'я учнів та вихованців навчальних закладів	2016-2020	Управління освіти, керівники навчальних закладів
1.1.2	Відповідно до медичних показань організувати роботу спеціальних та підготовчих груп на уроках фізкультури	2016-2020	Керівники навчальних закладів

№ з/п	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці
1.1.3	Продовжувати впроваджувати комплексну систему соціально-психологічної підтримки школярів із девіантною поведінкою	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи, керівники навчальних закладів, практичні психологи, соціальні педагоги
1.1.4	Проводити роботу з соціальної та психологічної реабілітації дітей-інвалідів	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи, керівники навчальних закладів
1.1.5	Спланувати та організувати роботу з соціальної реабілітації та підтримки родин, що опинилися в складних життєвих обставинах	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи, керівники навчальних закладів
1.1.6	Вжити заходів щодо покращення матеріально-технічного забезпечення кабінетів соціально-психологічних служб загальноосвітніх та дошкільних навчальних закладів	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи, керівники навчальних закладів
1.1.7	Проводити моніторингові дослідження щодо свідомого і відповідального ставлення до власного здоров'я та виникнення різних видів залежностей в учнівської молоді	2016-2020	Структурні підрозділи управління освіти, керівники навчальних закладів
1.1.8	Забезпечити умови для рівного доступу до якісної освіти дітей з обмеженими можливостями (облаштування пандусів та туалетних кімнат)	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи, керівники навчальних закладів
1.1.9	Провести міський огляд-конкурс на кращий заклад освіти щодо охорони праці, безпеки життєдіяльності та благоустрою	щороку	Управління освіти
1.2. Формування здорового способу життя школярів			
1.2.1	Забезпечити умови для реалізації державних та обласних програм з питань	2016-2020	Управління освіти та його

№ з/п	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці
	формування здорового способу життя, підтримки сім'ї, відповідального батьківства тощо		структурні підрозділи, керівники навчальних закладів
1.2.2	Запровадити моніторингові дослідження з питань ставлення школярів міста до свого здоров'я та здоров'я оточуючих; екологічної безпеки здоров'я дітей	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи, керівники навчальних закладів
1.2.3	Продовжити впровадження інформаційно-освітньої протиалкогольної програми «Сімейна розмова», організувати тренінги для вчителів з метою навчання сучасним методам проведення протиалкогольної пропаганди серед учнівської молоді	2016-2020	Структурні підрозділи управління освіти, керівники навчальних закладів
1.2.4	Проводити щорічне оздоровлення учнів шляхом організації літніх таборів відпочинку.	2016-2020	Управління освіти, керівники навчальних закладів
1.2.5	Аналізувати відповідність стану навчально-виховного процесу у загальноосвітніх закладах вимогам Державних санітарних норм і правил (кількість уроків, обсяги домашніх завдань, руховий режим)	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи, керівники навчальних закладів
1.2.6	Вивчати та популяризувати кращий досвід вчителів фізичної культури, основ здоров'я, практичних психологів, соціальних педагогів, класних керівників	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи
1.2.7	Розробити заходи згідно з проектом концепції "Загальнодержавної цільової соціальної програми "Формування здорового способу життя молоді України на 2013-2017 роки" та забезпечити їх виконання	2016	Структурні підрозділи управління освіти, адміністрація навчальних закладів, практичні психологи та соціальні педагоги
1.2.8	Розробити заходи щодо виконання програми «Дорослішай на здоров'я»	2016	Структурні підрозділи управління освіти, адміністрація навчальних закладів, практичні психологи та

№ з/п	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці
			соціальні педагоги
1.2.9	Продовження реалізації спільного проекту управління освіти та ОСДЮШ «Надія» щодо введення в програму фізичної культури уроку плавання для учнів 3-х класів	2016-2020	Управління освіти та керівники навчальних закладів
1.2.10	Розробити заходи щодо виконання концепції Державної програми протидії торгівлі людьми на період до 2020 року та забезпечити їх виконання	2016	Структурні підрозділи управління освіти, адміністрація навчальних закладів, практичні психологи та соціальні педагоги
1.2.11	Продовжити впровадження превентивних проектів «Захисти себе від ВІЛ» та «Шкільна програма з профілактики вживання тютюну, алкоголю і наркотиків (ХОУП)»	2016-2018	Управління освіти та його структурні підрозділи, адміністрація навчальних закладів
1.2.12	Проводити заходи з питання «Організаційно-правові аспекти діяльності психологічної служби системи освіти» для керівників навчальних закладів, заступників керівників з навчально-виховної роботи	2016-2020	Структурні підрозділи, адміністрація навчальних закладів
1.2.13	Впроваджувати у практику кращі методики роботи практичних психологів і соціальних педагогів дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів щодо здорового способу життя	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи, адміністрація навчальних закладів
1.2.14	Організувати роботу супервізійної групи для практичних психологів загальноосвітніх навчальних закладів	2016-2020	Структурні підрозділи
1.3. Організація якісного харчування			
1.3.1	Сприяти забезпеченню в повному обсязі фінансування раціонального харчування школярів	2016-2020	Управління освіти
1.3.2	Забезпечити фінансування та організацію дієтичного харчування дітей	2016-2020	Управління освіти, адміністрація навчальних закладів
1.3.3	Забезпечити учнів, дітей пільгових категорій (дітей-сиріт; дітей позбавлених батьківського піклування; дітей-інвалідів, що виховуються в спеціальних дошкільних	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи,

№ з/п	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці
	навчальних закладах (групах), які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, навчаються в інклюзивних класах загальноосвітніх навчальних закладів; учнів спеціальних загальноосвітніх шкіл (класів), які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та вихованці дошкільних відділень цих закладів; дітей з малозабезпечених сімей; дітей, батьки яких є учасниками АТО; учнів та вихованців диспансерної групи у навчальних закладах: якісною водою; здоровим харчуванням; дієтичним харчуванням.		адміністрація навчальних закладів
1.3.4	Запровадити в організації харчування дітей інформаційні технології.	2016-2018	Управління освіти та його структурні підрозділи
1.3.5	Забезпечити вітамінізацію готових страв у весняний період для учнів та вихованців навчальних закладів міста	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи
1.3.6	Підвищення рівня кваліфікації працівників харчоблоків	2016-2020	Управління освіти
1.3.7	Забезпечити в дошкільних навчальних закладах посилене харчування дітей в літній оздоровчий період	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи, адміністрація навчальних закладів

Підпрограма 2. Виховання та розвиток особистості в системі освіти

I. Загальні положення

Виховання учнів в сучасній школі здійснюється в контексті національної і загальнолюдської культури, охоплює весь навчально-виховний процес, ґрунтується на свободі вибору мети життєдіяльності та поєднує інтереси особистості, суспільства, держави і нації.

У глобальному світовому суспільстві молодь не повинна втратити свою індивідуальність, глибоке відчуття єдності з українським народом, повагу до його духовних, моральних і культурних надбань. Незалежно від своєї національності та світогляду, учень має змогу дізнатися про духовне коріння української нації, моральні традиції інших національностей, які складають єдиний народ України. Засвоєння основ знань про традиційні духовні, моральні і культурні цінності, про духовну культуру української та інших

національностей, які живуть в нашій державі, сприятиме взаємному порозумінню, консолідації українського народу, вихованню поваги до кожного, а також тих, хто має відмінні погляди.

Філософія і методологія освіти виконують важливу роль у справі формування свідомості молодого покоління. Та для різнобічного і гармонійного розвитку зростаючої особистості треба, щоб освітній процес будувався не тільки на науковому осмисленні дійсності, а й на духовних, моральних і культурних цінностях українського народу і всього людства.

Виховання органічно поєднане з процесом навчання дітей, опанування основами наук, багатством національної і світової культури.

Характер виховання повинен передбачати глибоке розуміння педагогами природи вихованців, їх індивідуальних рис і можливостей, поваги до особистості дитини, турботи про її гармонійний розвиток, встановлення взаємин співробітництва у навчально-виховному процесі.

II. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована підпрограма

Підпрограма спрямована на вирішення таких проблем:

недостатня пізнавальна активність школярів;

недостатня увага співпраці школи, батьків, громадськості, церкви у духовному вихованні учнів;

відсутність естетичного ідеалу та сучасної моделі духовного виховання учнівської молоді;

довести до вищого рівня учнівське самоврядування, налагодити його співпрацю з громадськістю та органами місцевого самоврядування;

формування свідомості молодого покоління;

поєднання процесу навчання дітей з опануванням основами наук, багатством національної і світової культури.

III. Мета та основні завдання підпрограми

Мета підпрограми:

Мета виховання має об'єктивний характер і виражає ідеали людини в загальній формі. Загальною метою виховання є всебічний розвиток особистості: розвиток особистості в анатомо-фізіологічному, психічному і соціальному напрямку, створення ефективної системи виховання, яка формує морально-духовну, життєво-компетентну особистість, що успішно самореалізується в соціумі як громадянин, сім'янин, професіонал. Таку мету виховання ставило перед собою суспільство завжди. Людина повинна бути завжди фізично, розумово і духовно розвинута. Всебічний розвиток особистості – це єдність розумового розвитку, високого рівня загальної і політехнічної освіти, психологічної і практичної підготовленості до фізичної і розумової праці, морального, естетичного, фізичного розвитку, різнобічними матеріальними і духовними потребами.

Виховна мета є спільною для всіх ланок системи виховання та є критерієм ефективності виховного процесу.

Основні завдання підпрограми:

дотримання завдань загальної середньої освіти, принципів виховання, визначених діючими програмами;

реалізація у процесі роботи особистісно орієнтованого, діяльнісного, системного, творчого підходів до організації виховного процесу в закладах освіти;

оптимальне поєднання форм організації виховної роботи: індивідуальної, групової, масової;

створення належних умов для особистісного зростання кожного вихованця (створення ситуацій успіху та підтримки), його психолого-педагогічний супровід;

співпраця з органами учнівського самоврядування, дитячими громадськими організаціями;

інтеграція зусиль батьківської громади, представників державної влади, громадських та благодійних організацій, правоохоронних органів та установ системи охорони здоров'я;

підвищення рівня науково-методичного забезпечення професійної компетентності педагогічних працівників у визначення засобів, форм та методів, технологій виховання;

забезпечення скоординованої діяльності загальноосвітніх навчальних закладів і громадських організацій.

Вирішення завдань виховної роботи здійснюється за напрямками:

громадянське виховання; родинно-сімейне виховання; військово-патріотичне виховання; трудове виховання; художньо-естетичне виховання; морально-правове виховання; екологічне виховання; формування здорового способу життя; превентивне виховання; сприяння творчому розвитку особистості.

Ці напрями виховання тісно взаємопов'язані між собою і утворюють цілісну систему, яка забезпечує виховання всебічно розвинутої особистості.

Складний процес виховання здійснюється за допомогою різноманітних форм та технологій роботи, вибір яких залежить від змісту та завдань, вікових та індивідуальних особливостей вихованців з урахуванням основних напрямів діяльності школярів.

Основними формами виховної роботи є:

інформаційно-масові (дискусії, диспути, конференції, «філософський стіл», «відкрита кафедра», інтелектуальні аукціони, ринги, вечори, подорожі до джерел рідної культури, історії, держави і права, «Жива газета», створення книг, альманахів);

діяльнісно-практичні групові (творчі групи, осередки, екскурсії, свята, театр-експромт, ігри-драматизації, ярмарки, народні ігри, огляди-конкурси, олімпіади);

інтегративні (шкільні клуби, КВК, фестивалі, асамблеї з проблем традицій, культури, політики і права, гуртки);

діалогічні (бесіда, міжрольове спілкування);

індивідуальні (доручення, творчі завдання, звіти, індивідуальна робота тощо);

наочні (шкільні музеї, кімнати і зали, галереї, виставки дитячої творчості, книжкові виставки, тематичні стенди тощо).

IV. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблем підпрограми

Реалізація програми дасть змогу забезпечити дітей комфортним перебуванням учнів у закладах освіти з метою підвищення ефективності навчально-виховного процесу та всебічного розвитку особистості.

V. Очікувані результати

Виконання програми дасть можливість:

підвищити якість виховного процесу та рівень організації формування вмінь і навичок за інтересами, забезпечення потреб особистості у творчій самореалізації, підготовки до активної професійної та громадської діяльності учнів;

зростання інтелектуального, культурного, духовно-морального потенціалу учня;

запровадження випереджувальних педагогічних методик для згуртування школярів та учнівської молоді навколо сучасних ініціатив, спрямованих на виконання колективних творчих справ;

популяризація моделі сучасного розвитку виховної системи міста на основі партнерських відносин з культурно-просвітницькими закладами міста, дитячо-молодіжними громадськими організаціями, місцевою пресою та телебаченням.

VI. Координація та контроль за ходом виконання підпрограми

Координація та контроль за виконанням даної підпрограми здійснюється постійно комісією Кіровоградської міської ради з питань освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту та молодіжної політики.

VII. Заходи щодо реалізації підпрограми

№ з/п	Перелік заходів	Термін виконання	Виконавці
2.1. Громадянське та родинно-сімейне виховання			
2.1.1	Проводити заходи щодо реалізації Концепції громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності: - Місячник морально-правового виховання	Постійно до 2020 року	Управління освіти та його структурні підрозділи
2.1.2	Сприяти забезпеченню функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя: Місячник Української писемності та мови; міський етап Міжнародного конкурсу знавців української мови імені П. Яцика; міський етап Міжнародного мовно – літературного конкурсу учнівської творчості імені Т. Шевченка.	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи. навчальні заклади міста
2.1.3	Здійснювати заходи, спрямовані на	Постійно	Управління

№ з/п	Перелік заходів	Термін виконання	Виконавці
	формування у дітей, учнівської молоді поваги до Конституції України та символів держави: - Конкурс знавців Конституції і Права України.	до 2020 року	освіти та його структурні підрозділи
2.1.4	Популяризувати рух учнівської молоді за збереження і примноження традицій українського народу: міський етап історико – краєзнавчої експедиції «Моя Батьківщина- Україна»; міський етап обласного краєзнавчого конкурсу учнівської молоді «Рідний край очима дітей»	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи
2.1.5	Посилювати роботу в закладах освіти щодо вшанування історії та культури рідного краю, традицій і сучасних надбань українського народу	До 2020 року	Управління освіти та його структурні підрозділи
2.1.6	Забезпечувати дотримання вимог законодавства України щодо заборони втручання політичних партій, релігійних та інших організацій у навчально-виховний процес у навчальних закладах	Постійно до 2020 року	Управління освіти та його структурні підрозділи
2.1.7	Проводити заходи, спрямовані на виховання у дітей та молоді культури міжетнічних відносин: Конкурс читців польської поезії	Постійно до 2020 року	Управління освіти та його структурні підрозділи
2.1.8	Співпраця з громадською організацією «Полонія» щодо організації проведення курсів з вивчення польської мови для вчителів та учнів.	До 2016 року	Управління освіти та його структурні підрозділи
2.1.9	Забезпечувати наступність у виховній діяльності сім'ї, дошкільного закладу та початкової школи шляхом збільшення мережі комплексних навчальних закладів типу "Дитячий садок - школа" та переведення дошкільних закладів на різний режим перебування дітей відповідно до запитів населення.	Постійно до 2020 року	Управління освіти та його структурні підрозділи
2.1.10	Проводити заходи на виконання Державної цільової соціальної програми підтримки сім'ї	До 2016 року	Управління освіти та його структурні підрозділи
2.2. Національно-патріотичне виховання			
2.2.1	Вивчати і пропагувати кращий досвід військово-патріотичного та фізичного виховання допризовної молоді	Постійно до 2020 року	Управління освіти та його структурні підрозділи
2.2.2	Організовувати та проводити у навчальних закладах пошукову та краєзнавчу роботу: конкурс «Моя Кіровоградщина – перлиноскіфського степу»; міський етап Всеукраїнського конкурсу	Постійно до 2020 року	Управління освіти та його структурні підрозділи

№ з/п	Перелік заходів	Термін виконання	Виконавці
	«Ідея соборності України»		
2.2.3	Залучати учнівську молодь до догляду та впорядкування меморіальних комплексів, могил загиблих воїнів та організувати заходи щодо відзначення історичних подій	Постійно до 2020 року	Управління освіти та його структурні підрозділи
2.2.4	Забезпечувати належне проведення військово-спортивних патріотичних змагань «Сокіл» («Джура»), «Україна - єдина країна», змагань присвячених перемозі над німецько-фашистськими загарбниками	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи
2.2.5	Створити міський координаційний сектор національно-патріотичного виховання з метою розвитку національно-патріотичного виховання, дітей та учнівської молоді, забезпечення формування і розвитку соціально значущих цінностей, громадянських, моральних, психологічних і фізичних якостей у процесі виховання та навчання.	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи
2.2.6	Посилювати роботу відділу військово-патріотичного виховання комунального закладу «Станція юних техніків Кіровоградської міської ради».	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи
2.3. Трудове та художньо-естетичне виховання			
2.3.1	Удосконалювати роботу щодо впровадження допрофільного і профільного навчання в закладах освіти	Постійно	Управління освіти та його структурні підрозділи
2.3.2	Активізувати діяльність між професійно-технічними навчальними закладами, підприємствами та загальноосвітніми навчальними закладами з метою поширення профорієнтаційної роботи	Постійно	Навчальні заклади міста
2.3.3	Організувати спільно з КМК КНТУ проведення пілотного освітньо-виховного проекту «Літня школа» для учнів 8-х класів	2016 рік	Управління освіти та його структурні підрозділи Навчальні заклади міста
2.3.4	Вивчати і поширювати в навчальних закладах освіти досвід організації та проведення народних свят, обрядів	Постійно	Управління освіти та його структурні підрозділи
2.3.5	Проводити заходи, спрямовані на розвиток творчої особистості дитини та підвищення рівня її художньо-естетичних та культурних цінностей. - міський етап Всеукраїнського заочного конкурсу робіт юних фотоаматорів «Моя Україно!»	Постійно	Управління освіти та його структурні підрозділи

№ з/п	Перелік заходів	Термін виконання	Виконавці
2.4. Екологічне та морально-правове виховання			
2.4.1	Залучати дитячі та молодіжні екологічні організації до формування і виконання спільних з установами природно-заповідного фонду проектів, угод, природоохоронних заходів	Постійно	Управління освіти та його структурні підрозділи
2.4.2	Сприяти формуванню загонів юних екологів-інспекторів з числа учнівської молоді та проводити фестивалі, конкурси, агітбригади екологічного характеру	Постійно	Управління освіти та його структурні підрозділи
2.4.3	Провести міський етап Всеукраїнського гуманітарного конкурсу Українського молодіжного аерокосмічного об'єднання «Сузір'я»-«Мирний космос».	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи
2.4.4	Вивчати і пропагувати кращий досвід діяльності органів учнівського самоврядування з питань правової освіти та виховання учнівської молоді	Постійно	Управління освіти та його структурні підрозділи
2.4.5	Здійснювати заходи, спрямовані на поширення інформації та популяризацію положень національних та міжнародних законодавчих актів щодо забезпечення прав людини	Постійно	Управління освіти та його структурні підрозділи
2.4.6.	Здійснювати навчання правової культури молоді, формуючи новий світогляд на загальнолюдських демократичних цінностях	Постійно	Управління освіти та його структурні підрозділи
2.4.7	Провести Міський етап Всеукраїнського конкурсу «Моральний вчинок»	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи
2.5. Превентивне виховання та творчий розвиток особистості			
2.5.1	Здійснювати заходи щодо профілактики дитячої бездоглядності та правопорушень, правової і психологічної підтримки дітей і молоді, які потрапили в складні соціальні умови	Постійно	Управління освіти та його структурні підрозділи
2.5.2	Активізувати профілактичну діяльність під час позакласної та позашкільної роботи	Постійно	Управління освіти та його структурні підрозділи
2.5.3	Проводити інформаційні кампанії для запобігання протиправній поведінці, наркоманії, алкоголізму, захворюваності на ВІЛ/СНІД та хвороби, що передаються статевим шляхом	Постійно	Управління освіти та його структурні підрозділи
2.5.4	Активізувати роботу з родинами, що опинилися в складних життєвих обставинах	Постійно	Керівники навчальних закладів
2.5.5	Продовжувати роботу з функціонально неспроможними сім'ями (в яких батьки хворі	Постійно	Управління освіти та його

№ з/п	Перелік заходів	Термін виконання	Виконавці
	на алкоголізм, наркоманію, недієздатні, з асоціальною поведінкою тощо) з метою виявлення дітей, які перебувають в особливо складних економічних і морально-психологічних умовах		структурні підрозділи
2.5.6	Залучати дітей з девіантною поведінкою до змістовного дозвілля в позаурочний час, під час канікул та до участі в гуртках	Постійно	Керівники навчальних закладів
2.5.7	Продовжувати проведення міських конкурсів, фестивалів дитячої творчості: - міський етап Всеукраїнського конкурсу дитячих малюнків «Податки очима дітей»; міський етап Всеукраїнської виставки-конкурсу декоративно-ужиткового та образотворчого мистецтва «Знай і люби свій край»; міський етап конкурсу дитячого малюнку «Національний банк майбутнього»; міський етап Всеукраїнського конкурсу дитячих малюнків «Малюю планету – малюю майбутнє»; фестиваль «Кіровоградські зірочки»	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи

Підпрограма 3. Розвиток дошкільної освіти міста

I. Загальні положення

Основним завданням дошкільної освіти є збереження та зміцнення фізичного, психічного і духовного здоров'я дитини, виховання любові до України, шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, свідомого ставлення до себе, оточення та довкілля, формування особистості дитини, розвиток її творчих здібностей, набуття нею соціального досвіду тощо.

Підпрограма «Розвиток дошкільної освіти м. Кіровограда на 2016-2020 роки» (далі - підпрограма) розроблена на виконання Закону України «Про дошкільну освіту», Положення про дошкільний навчальний заклад, Національної стратегії розвитку освіти в Україні та спрямована на реалізацію державної політики щодо створення умов для забезпечення населення м. Кіровограда доступною та якісною дошкільною освітою. Програма є сполученою в частині її фінансування з іншими міськими освітніми програмами.

Дана програма спрямована на забезпечення конституційних прав дітей дошкільного віку і державних гарантій щодо доступності та безоплатності здобуття такої освіти у дошкільних навчальних закладах, зокрема дітьми п'ятирічного віку.

В загальноміській Програмі передбачені заходи щодо визначених напрямів розвитку дошкільної освіти міста Кіровограда на період 2016-2020 років, а саме:

прогнозування, забезпечення розвитку дошкільної освіти та розширення мережі дошкільних навчальних закладів відповідно до освітніх запитів населення;

поліпшення системи соціального та правового захисту учасників навчально-виховного процесу у дошкільному навчальному закладі;

організації науково-методичного забезпечення дошкільної освіти, впровадження в практику досягнень науки, новітніх педагогічних та інформаційно-комунікативних технологій;

забезпечення системи дошкільної освіти керівними і педагогічними кадрами, сприяння їх підготовці, підвищенню кваліфікації;

залученню інвестицій та забезпечення фінансових ресурсів, необхідних для розвитку дошкільної освіти.

Поліпшення якості дошкільної освіти є необхідною умовою для розвитку особистості. Основними завданнями дошкільної освіти є збереження та зміцнення фізичного, психічного і духовного здоров'я дитини, виховання любові до Батьківщини, шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, свідомого ставлення до себе, оточення та навколишнього природного середовища, формування особистості дитини, розвиток її творчих здібностей, набуття нею соціального досвіду тощо.

У рамках Закону України «Про дошкільну освіту» у м. Кіровограді існує 39 дошкільних навчальних закладів різних форм власності у яких 100 % дітей п'ятирічного віку міста уже здобувають дошкільну освіту.

Станом на вересень 2015 року в 39 дошкільних закладах перебуває 9833 дитини дошкільного віку. Для розвантаження груп дошкільних навчальних закладів при 10 НВО ЗНЗ відкрито 26 дошкільних груп, що дало змогу 602 вихованцям здобувати дошкільну освіту.

За останні роки зріс попит батьків на здобуття дошкільної освіти дітьми раннього дошкільного віку. У зв'язку з цим в 2015-2016 н.р. відкрито додаткові групи в ДНЗ № 17, 71, комунальному закладі «Дитячий будинок «Барвінок» - дошкільний навчальний заклад комбінованого типу № 1 Кіровоградської міської ради».

На виконання вимог Закону України «Про дошкільну освіту» в частині забезпечення соціальних потреб населення щодо реабілітації здоров'я дітей, які мають різні захворювання, створена розгалужена мережа груп компенсуючого типу та спеціальних закладів. При 2-х спеціальних дошкільних закладах працюють 15 груп для дітей з вадами зору, в 1-му дошкільному закладі – 7 груп для дітей з порушенням опорно-рухового апарату. В даних групах покращують своє здоров'я 442 дитини. При санаторному дошкільному закладі для тубінфікованих дітей проходять реабілітацію 247 осіб.

Здійснюється диференційований та індивідуальний підхід щодо надання послуг дошкільникам, які потребують спеціалізованої дошкільної освіти шляхом створення при ДНЗ груп компенсуючого типу. На базі дошкільних закладів міста працюють групи компенсуючого типу:

логопедичні (з порушенням мови) – 40 груп, 1037 дітей;

ортопедичні – 4 групи, 90 дітей;

з порушенням слуху - 1 група, 5 дітей;
із затримкою психічного розвитку – 5 груп, 60 дітей;
із захворюваннями шлунково-кишкового тракту - 1 група, 35 дітей;
з додатковими платними послугами - 24 групи, 483 дитини;
24 годинного перебування – 11 груп, 267 дітей.

Державний стандарт дошкільної освіти визначений об'ємом Базового компоненту дошкільної освіти та діючих державних програм «Впевнений старт», «Дитина в дошкільні роки», «Соняшник». У дошкільних навчальних закладах компенсуючого типу застосовуються спеціальні програми. З січня 2016 року педагогічні колективи розпочнуть роботу за програмою розвитку дитини дошкільного віку "Я у Світі" (нова редакція).

Важливим аспектом управлінської діяльності для реалізації завдань Базового компоненту є створення для дітей різнобічного розвивального середовища, яке дало б кожній дитині можливість проявити себе. Правильно організоване розвивальне середовище дає дитині змогу відчувати психологічну захищеність, сприяє розвитку її особистісних якостей, здібностей, допомагає оволодіти різними, способами діяльності.

Ефективне впровадження завдань Базового компоненту реалізується через оновлення стратегії й тактики взаємодії педагогів з батьками. Сьогодні сім'я і дошкільний навчальний заклад - два важливі інститути соціалізації дитини. На часі складна й відповідальна просвітницька робота дошкільного закладу, спрямована на розширення й поглиблення уявлень членів родин про сучасні освітні завдання, роль вікових та індивідуальних особливостей дитини в її особистісному становленні, сутність компетентності як інтегративної якості особистості. Сьогодні вкрай важливо узгодити позиції та очікування педагогів і батьків, принаймні за основними напрямками. І саме тому одним з головних завдань у роботі з родиною є розвиток партнерських відносин між закладом та сім'єю.

Для урахування потреб різних типів дошкільних закладів, домінуючих напрямів їхньої освітньої діяльності, інтересів вихованців та запитів сімей щодо змісту освітніх послуг в місті існують дошкільні заклади з пріоритетними програмами: проект «Школа сприяння здоров'ю»: гармонія здорового тіла і здорового духу та забезпечення психофізичного гарту дошкільників - ДНЗ № 72, «Спадкування творчого розвитку педагогічних ідей В. Сухомлинського в навчально-виховному процесі дошкільного навчального закладу» - ДНЗ № 24, «Відродження та зміцнення традицій родинного виховання на основі педагогіки С. Русової» - ДНЗ № 68.

Дошкільні навчальні заклади міста спрямовують роботу на подальше оновлення змісту дошкільної освіти, на розширення освітніх послуг відповідно до сучасних потреб дітей та запитів батьків. Враховуючи той факт, що дошкільна освіта - це найперша освітня ланка всієї системи освіти, працівники дошкільних закладів продовжують гідно, творчо та натхненно працювати над розвитком дитячої особистості, майбутніх громадян України.

Впровадження міської Підпрограми розвитку дошкільної освіти дасть можливість модернізувати систему роботи дошкільних навчальних закладів міста Кіровограда.

II. Визначення проблеми, на розв'язання яких спрямована підпрограма розвитку дошкільної освіти міста.

Недостатнє фінансування дошкільної освіти, що унеможливило відновлення роботи дошкільних навчальних закладів, будівництво нових закладів та модернізацію матеріально-технічної, навчально-методичної бази;

недостатній рівень кваліфікації педагогічних кадрів (значна частина педагогів мають педагогічну освіту, але не фахову);

низька заробітна плата педагогів дошкільних закладів;

частина дошкільних закладів потребує дооблаштування дитячих майданчиків малими формами. Потребує часткового поновлення м'який та твердий інвентар, технологічне та холодильне обладнання харчоблоків та пралень;

забезпечення розширення мережі ДНЗ за рахунок додаткового відкриття груп в раніше вивільнених приміщеннях.

Таким чином, забезпечення умов для здобуття дошкільної освіти дітьми відповідного віку є соціальною проблемою, для розв'язання якої необхідна державна підтримка, координація зусиль усіх центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування

III. Мета та основні завдання підпрограми

Мета підпрограми:

забезпечення реалізації права кожної дитини на доступність і безоплатність дошкільної освіти, повноцінний фізичний, інтелектуальний, моральний, естетичний і соціальний її розвиток, формування передумов навчальної діяльності;

розроблення механізму розвитку дошкільної освіти та його впровадження в практику роботи;

забезпечення захисту конституційних прав дітей дошкільного віку і державних гарантій щодо доступності та безоплатності здобуття такої освіти у державних та комунальних дошкільних навчальних закладах, зокрема дітьми п'ятирічного віку;

створення умов для здобуття доступної та якісної дошкільної освіти;

розвиток широкої мережі дошкільних навчальних закладів різних типів, профілів та форм власності;

зміцнення та розвиток матеріально-технічної бази;

забезпечення економічних і соціальних гарантій для професійної самореалізації педагогічних працівників.

Основними завданнями підпрограми є:

визначення основних напрямів діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування щодо розвитку дошкільної освіти;

визначення стратегії та практичних заходів щодо підтримки і розвитку існуючої системи дошкільної освіти та її ефективного функціонування;

збереження та розвиток мережі дошкільних навчальних закладів, створення умов для їх функціонування;

зміцнення матеріально-технічної бази дошкільних навчальних закладів, вирішення питання їх фінансування;

програмно-методичне забезпечення діяльності дошкільних навчальних закладів;

кадрове забезпечення дошкільних навчальних закладів;

збереження та зміцнення здоров'я дітей дошкільного віку;

забезпечення якості й доступності дошкільної освіти як пріоритету освітньої політики в державі;

створення демократичної системи управління дошкільною освітою та підвищення статусу педагога - дошкільника;

індивідуалізація освітнього процесу за рахунок збереження і розвитку багатofункціональної мережі дошкільних навчальних закладів;

збереження та розширення мережі дошкільних навчальних закладів відповідно до освітніх потреб населення та демографічного прогнозування;

запровадження нових форм організації дошкільної освіти, у тому числі й приватних;

реалізація Базового компонента дошкільної освіти як державного стандарту, чинних програм розвитку дітей дошкільного віку;

оновлення змісту і запровадження новітніх технологій у дошкільній освіті; розширення спектра освітніх послуг;

забезпечення умов для всебічного розвитку дітей дошкільного віку, організація дошкільної освіти за одним або кількома пріоритетними напрямками, створення гуртків розвивального та пізнавального характеру, організація соціально-педагогічного патронату сімей з дітьми дошкільного віку;

впровадження в роботу дошкільних навчальних закладів експериментальної та інноваційної діяльності, у тому числі інклюзивної освіти, враховуючи досвід інших країн та кращих надбань вітчизняної педагогіки та психології;

створення експериментальних майданчиків по апробації освітніх технологій для роботи з дітьми, у тому числі старшого дошкільного віку;

зміцнення навчальної та матеріально-технічної бази ДНЗ та НВК;

забезпечення інформатизації дошкільної освіти;

залучення засобів масової інформації щодо широкого інформування про кращі педагогічні напрацювання з питань розвитку, виховання та навчання дітей дошкільного віку в умовах роботи дошкільного навчального закладу та родини.

IV. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблем підпрограми.

збереження, розширення та підтримка мережі дошкільних навчальних закладів різних типів;

створення на базі загальноосвітніх навчальних закладів навчально-виховних комплексів «Загальноосвітній навчальний заклад - дошкільний навчальний заклад»;

дотримання вимог законодавства в частині створення умов для здобуття високоякісної дошкільної освіти дітей-дошкільників;

розширення мережі дошкільних навчальних закладів, що провадять діяльність за одним чи кількома пріоритетними напрямками (художньо-естетичний, фізкультурно-оздоровчий, музичний, гуманітарний тощо);

впровадження сучасних освітніх технологій, зокрема забезпечення комп'ютеризації дошкільних навчальних закладів, підключення до Інтернету;

підвищення рівня науково-методичного забезпечення дошкільної освіти, створення інформаційно-методичних комплектів (електронні бази, освітні портали тощо) та створення умов для їх використання у системі дошкільної освіти;

здійснення моніторингу якості дошкільної освіти;

формування у дітей та їх батьків культури здорового способу життя;

модернізація змісту психолого-педагогічної, методичної, практичної підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів;

сприяння утворенню окремих підрозділів з питань дошкільної освіти в міському управлінні освіти;

підвищення ефективності роботи з батьками;

V.Очікувані результати

розширення мережі дошкільних навчальних закладів різних типів; впровадження сучасних освітніх технологій;

підвищення рівня науково-методичного забезпечення дошкільної освіти;

підвищення ефективності роботи з батьками.

VI.Координація та контроль за виконанням даної підпрограми

Координацію та контроль за виконанням даної підпрограми здійснюється постійною комісією Кіровоградської міської ради з питань освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту та молодіжної політики.

VII. Заходи щодо реалізації підпрограми

№ з/п	Заходи	Терміни виконання	Виконавці
3.1. Оптимізація мережі дошкільних навчальних закладів			
3.1.1	Продовжити реорганізацію загальноосвітніх навчальних закладів у навчально-виховні комплекси «Загальноосвітній навчальний заклад - дошкільний навчальний заклад»	2016-2020	Управління освіти
3.1.2	Продовжити роботу по розширенню мережі компенсуючих, комбінованих дошкільних навчальних закладів, груп для дітей, які потребують корекції вад психічного, фізичного здоров'я, оздоровчої роботи з гнучким режимом дня залежно від потреб батьків конкретного	2016-2020	Управління освіти

№ з/п	Заходи	Терміни виконання	Виконавці
	району міста		
3.1.3	Відновити роботу не функціонуючих груп у дошкільних навчальних закладах, які використовуються не за призначенням: 2017 – 1 групу (ДНЗ № 3); 2018 – 1 групу (ДНЗ № 43); 2019 – 1 групу (д/б); 2020 – 1 групу (д/б)	2016-2020	Управління освіти
3.1.4	Розширити мережу груп з додатковими платними послугами	2016-2020	Управління освіти
3.2. Охоплення дітей дошкільною освітою			
3.2.1	Оновити інформаційний банк даних обліку дітей дошкільного віку в місті	2016-2020, щорічно до 20 серпня	Управління освіти
3.2.2	Домогтися 99 % охоплення дітей віком від 3 до 6 років дошкільною освітою	До 2020	Управління освіти
3.2.3	Продовжувати вести роз'яснювальну роботу серед батьків дітей 5-ти років щодо значення дошкільної освіти у підготовці дітей до школи.	До 2020	Управління освіти, керівники ДНЗ
3.2.4	Підтримувати та сприяти розвитку приватних дошкільних навчальних закладів та альтернативних форм навчання та виховання дітей дошкільного віку	2016-2020	Управління освіти
3.2.5	Визначення базових ДНЗ для запровадження інклюзивного та інтегрованого навчання	2016-2020	Управління освіти
3.3. Навчально-виховні програми ДНЗ, науково-методичне забезпечення			
3.3.1	Надавати працівникам дошкільних навчальних закладів дієву науково-методичну допомогу з питань реалізації чинних програм розвитку дітей дошкільного віку та організації освітнього процесу в закладах, використовуючи різноманітні форми методичної роботи з педагогічними кадрами (конференції, семінари, семінари-практикуми, методичні об'єднання, тренінги, ділові ігри, конкурси, виставки, консультації, школи передового досвіду тощо)	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи
3.3.2	Забезпечити проведення моніторингу реалізації Базового компоненту дошкільної освіти в ДНЗ	2017 квітень-травень	Управління освіти та його структурні підрозділи
3.3.3	Надавати методичну допомогу	2016-2020	Управління освіти

№ з/п	Заходи	Терміни виконання	Виконавці
	педагогам в оформленні програм гурткових занять розвитку дітей дошкільного віку.		та його структурні підрозділи
3.3.4	Проводити виставки матеріалів напрацювань педагогів дошкільних закладів	2016-2017, січень вересень	Управління освіти та його структурні підрозділи
3.3.5	У рамках Всеукраїнського конкурсу майстерності педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів "Вихователь року" проводити міський етап Конкурсу	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи, керівники закладів
3.3.6	Вивчати та поширювати зарубіжний досвід, співпрацювати з міжнародними фондами і програмами у сфері професійного вдосконалення педагогів ДНЗ, інформувати педагогічну громадськість про зарубіжні освітні системи; сприяти участі кіровоградських педагогічних та науково-педагогічних працівників у заходах, що проводяться в країні та за кордоном	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи, керівники закладів

Підпрограма 4. Загальна середня освіта

I. Загальні положення

Підготовка підпрограми по загальній середній освіті міста Кіровограда зумовлена процесами модернізації національної системи освіти в Україні у відповідності до Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, підвищенням ролі регіонального компонента в її розвитку. Особливістю освіти міста є її належний соціальний, культурний, науковий потенціал. Міська система навчально-виховних закладів усіх рівнів повинна стабільно працювати і перебувати в постійному розвитку, мати суттєвий потенціал на шляху створення умов доступної якісної освіти. За своїми обсягами і розгалуженістю міська система у всіх своїх ланках узгоджена з кількісними показниками населення міста та його потребами в освітніх послугах.

Мережа загальноосвітніх навчальних закладів забезпечує диференційовані умови, для задоволення освітніх потреб, усіх основних категорій їх споживачів: у традиційних ЗНЗ, для обдарованих дітей, дітей із соціально незахищених родин, дітей-сиріт, дітей з особливими потребами, тощо.

Формування мережі загальноосвітніх навчальних закладів, комплектування 1-х та 10-х класів проводиться відповідно до загальнодержавних нормативів, встановлених Міністерством освіти і науки України.

З метою забезпечення рівного доступу молоді до якісної освіти в місті застосовуються індивідуальна форма навчання та екстернат.

II. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована підпрограма

Сьогодні в системі освіти міста відбуваються як позитивні, так і негативні процеси, зумовлені змінами у суспільстві. Через фінансово-економічну нестабільність, нерівномірність бюджетних витрат, соціальну розмежованість у суспільстві недостатньо забезпечені потреби в освіті нової якості. Реальна практика освіти міста мало узгоджена з європейськими нормами та стандартами. Проблемним залишається питання профільності та якісного вивчення іноземних мов.

III. Мета та основні завдання

Мета підпрограми:

загальна спрямованість модернізації освіти міста полягає у необхідності привести її у відповідність з європейськими стандартами, потребами сучасного життя, цілеспрямовано орієнтувати на задоволення запитів жителів міста щодо якісної та доступної освіти;

піднесення ролі загальної середньої освіти в здатності молодого покоління, повноцінно жити і бути успішним у новому світі, адекватно реагувати на зміни, постійно самовдосконалюватися;

забезпечення рівного доступу до здобуття якісної загальноосвітньої профільної та допрофільної підготовки учнівської молоді;

забезпечення реалізації масштабного проекту з вивчення іноземних мов.

Основні завдання підпрограми:

загальна середня освіта як найтриваліша і обов'язкова складова безперервної освіти вимагає радикальних змін, а саме:

досконале володіння іноземними мовами.

індивідуалізація та диференціація навчання, переходу на особистісно орієнтовані педагогічні технології;

забезпечення у старшій школі профільності навчання;

забезпечення наступності навчального змісту і вимог між початковою та основною школою, між основною та старшою школою, загальноосвітньою підготовкою та вимогами професійно-технічної та вищої освіти;

забезпечення впровадження нових Державних стандартів освіти;

якісне оновлення бібліотечних фондів загальноосвітніх навчальних закладів міста;

перетворення шкільних бібліотек у бібліотечно-інформаційні медіацентри, які б відповідали потребам інформаційно-бібліографічного обслуговування всіх учасників навчально-виховного процесу.

IV. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблем підпрограми

Модернізація освіти міста полягає у необхідності привести її у відповідність до Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, європейських стандартів, потреб сучасного життя, цілеспрямовано орієнтувати на задоволення запитів жителів міста щодо якісної та доступної освіти.

V. Очікувані результати

Виконання підпрограми забезпечить:

інтеграцію освіти міста в міжнародний освітній простір, через вдосконалення рівня володіння іноземними мовами;

забезпечення стабільного функціонування закладів освіти та якісного надання освітніх послуг;

удосконалення організації навчально-виховного процесу відповідно до загальнолюдських цінностей, сучасних умов та науково-технічних досягнень;

впровадження нових моделей профільного та допрофільного навчання;

створення умов для вибору учнями профілю навчання згідно з їхніми інтересами;

забезпечення оснащення кабінетів для профільного навчання старшокласників;

створення єдиного освітнього простору на основі наступності та інтеграції змісту загальної середньої і позашкільної освіти;

створення єдиної освітньої мережі швидкісного інтернету;

наявність в кожному загальноосвітньому навчальному закладі бібліотечно- інформаційного медіацентру.

VI. Координація та контроль за виконанням даної підпрограми

Координацію та контроль за виконанням даної підпрограми здійснюється постійно діючою комісією Кіровоградської міської ради з питань освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту та молодіжної політики.

VII. Заходи щодо реалізації підпрограми

№ з/п	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці
4.1. Забезпечення рівного доступу дітей та молоді до якісної освіти			
4.1.1	Створити умови для здобуття учнями повної загальної середньої освіти через різні форми навчання: денну, вечірню, індивідуальну, дистанційну, екстернат тощо	постійно до 2020 року	Управління освіти Керівники закладів освіти
4.1.2	Задовольнити освітні потреби громадян, які належать до національних меншин та проживають на території міста	постійно до 2020 року	Управління освіти Керівники закладів освіти

№ з/п	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці
4.1.3	Створити умови для здобуття повної загальної середньої освіти учням, які переміщені з тимчасово окупованої території та районів проведення АТО	2016-2020	Управління освіти Керівники закладів освіти
4.1.4	Створювати умови щодо впровадження нових Державних стандартів освіти	постійно до 2020 року	Управління освіти Керівники навчальних закладів
4.1.5	Оптимізувати мережу загальноосвітніх закладів з урахуванням освітніх запитів і потреб жителів мікрорайонів міста	постійно до 2020 року	Управління освіти та його структурні підрозділи, керівники закладів освіти
4.1.6	Забезпечувати повне охоплення навчанням дітей та підлітків шкільного віку	постійно	Управління освіти та його структурні підрозділи, керівники закладів освіти
4.1.7	Забезпечувати належні умови для поступової адаптації учнів 5-х класів до особливостей навчання в школі II ступеня	постійно	Управління освіти та його структурні підрозділи, керівники закладів освіти
4.1.8	Впровадження проекту «Здобуємо найкращу освіту 2016», організація консультпунктів для учнів щодо підготовки до ДПА з іноземної мови	2016	методисти ЦМСПС керівники навчальних закладів
4.1.9	Всеукраїнський інтерактивний конкурс з англійської мови «Гринвіч»	2016-2020	методисти ЦМСПС
4.1.10	Всеукраїнська інтерактивна гра «PUZZLE» з англійської мови	2016-2020	методисти ЦМСПС
4.1.11	Проведення міського етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з англійської мови	2016-2020	методисти ЦМСПС
4.1.12	Залучення школярів до конкурсного відбору за «Програмою обміну майбутніх лідерів» (FLEX)	2016-2020	методисти ЦМСПС
4.1.13	Залучення школярів до до конкурсу «Headmasters' and Headmistresses' Conference» (НМС), запроваджений Радою директорів приватних шкіл Англії	2016-2020	методисти ЦМСПС
4.1.14	Забезпечення участі учнів в олімпіаді з іноземних мов серед учнів 11 класів загальноосвітніх шкіл міста Кіровограда на кафедрі міжнародної економіки Кіровоградського національного технічного університету	2016-2020	методисти ЦМСПС
4.1.15	Залучення школярів до участі у літніх мовних таборах	2016-2020	методисти ЦМСПС
4.1.16	Проведення міського конкурсу «Всі прапори завітали до нас»	2016-2020	методисти ЦМСПС
4.1.17	Сприяння проведенню в навчальних закладах міста тижнів англійської мови,	2016-2020	методисти ЦМСПС

№ з/п	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці
	розважально-пізнавальних ігор, дебатів, круглих столів, книжкових виставок-презентацій, фотовиставок, вечорів англійської поезії тощо.		
4.2. Профільне навчання			
4.2.1	Проводити діагностичні дослідження щодо вибору молоддю профілю навчання	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи, керівники закладів освіти
4.2.2	Аналізувати ефективність використання інваріантної та варіативної складових робочих навчальних планів на вивчення предметів профільного циклу	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи, керівники закладів освіти
4.2.3	Впроваджувати у навчальних закладах допрофільне навчання шляхом розширення мережі факультативів, спецкурсів, гуртків	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи, керівники закладів освіти
4.2.4	Розширювати мережу класів з поглибленого вивчення окремих навчальних предметів	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи, керівники закладів освіти
4.2.5	Здійснювати моніторинг щодо відстеження ефективності системи профільного навчання	2016-2020	ЦМСПС, керівники закладів освіти
4.2.6	Впроваджувати дистанційну освіту.	постійно	Керівники закладів освіти
4.3. Шкільна бібліотека			
4.3.1	Створювати єдину інформаційно-ресурсну базу даних діяльності шкільних бібліотек	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи, бібліотеки закладів освіти
4.3.2	Вивчати, узагальнювати та поширювати перспективний досвід бібліотекарів навчальних закладів	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи, керівники закладів освіти
4.3.3	Брати участь у Всеукраїнському конкурсі «Шкільна бібліотека»	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи, керівники закладів освіти
4.3.4	Сприяти створенню електронних каталогів фондів шкільних бібліотек	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи, керівники закладів освіти
4.3.5	Удосконалювати комплектування фондів художньою та довідковою літературою	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи, керівники закладів освіти
4.3.6	Здійснювати поступову заміну підручників та оновлювати фонд художньої літератури з урахуванням	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи, керівники

№ з/п	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці
	навчальних програм нових Державних стандартів освіти		закладів освіти
4.3.7	Забезпечувати бібліотеки закладів освіти оргтехнікою та сучасною комп'ютерною технікою з підключенням до мережі Інтернет	2016-2020	Управління освіти
4.3.8	Здійснювати поступову заміну та оновлення стелажів, книжкових шаф, полиць та інших меблів для обладнання шкільної бібліотеки	2016-2020	Управління освіти

Підпрограма 5. Позашкільна освіта

I. Загальні положення

Позашкільна освіта в сучасному суспільстві є одним із провідних чинників розвитку особистості та її ефективної інтеграції в соціокультурне середовище України. Позашкільні навчальні заклади, як важлива ланка безперервної освіти України забезпечують реалізацію потреб, запитів та інтересів вихованців, учнів, слухачів у самореалізації та професійному самовизначенні, розвитку їх творчого потенціалу у сфері культури, мистецтва, наукових знань, техніки, виробництва, життєвої практики.

Нормативну базу функціонування позашкільної освіти складають: Конституція України, Закони України «Про освіту», «Про позашкільну освіту».

Актуальність підпрограми обґрунтовується необхідністю визначення стратегії розвитку позашкільної освіти дітей та підлітків у сучасних соціально-економічних умовах, суспільним запитом на творчу особистість, здатну до самореалізації та саморозвитку, яка сповідує гуманістичні цінності та цінності здорового способу життя.

Підпрограма розрахована на весь період з 2016 до 2020 року, враховує вікові, індивідуальні особливості вихованців. Позашкільна освіта в нашому місті - це цілісна система, заснована на ідеї розвитку особистості цільового вибору, що загалом доповнює середню освіту.

Свобода вибору та доступність є пріоритетом усіх напрямів та змісту позашкільної освіти міста. Позашкільні навчальні заклади міста працюють за особистісно-орієнтованими моделями розвитку, передбачають запровадження проектних експериментальних програм, які користуються попитом, згуртовують дітей та школярів різновікових категорій.

Урізноманітнює роботу позашкільних навчальних закладів сумісна робота з загальноосвітніми навчальними закладами міста. Позашкільна освіта, як складова безперервної освіти відповідає сучасним вимогам і є перспективною в розвитку освітньої галузі міста.

Підпрограма розвитку позашкільної освіти і виховання є результатом проектно-цільової діяльності, що забезпечує цілісність педагогічного впливу на розвиток особистості дитини через такі змістово-технологічні компоненти:

досвід навчально-пізнавальної діяльності, що фіксується у формі додаткових знань (знання про природу, суспільство, культуру, людей, знаряддя праці, матеріали та інструменти);

досвід практичної діяльності, що включає формування способів діяльності. Вона передбачає залучення учнів до різних форм предметно-перетворювальної, індивідуально-творчої, суспільно корисної, пізнавальної, ігрової, рекреаційної діяльності тощо.

Змістово-технологічні компоненти підпрограми спрямовані на формування компетенцій, які передбачають розвиток здатності учнів, вихованців, слухачів вирішувати проблеми повсякденного життя на основі використання отриманих знань, умінь, навичок і способів діяльності.

II. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована підпрограма

Актуальною залишається проблема оновлення та модернізації матеріально-технічного забезпечення позашкільних навчальних закладів, пошуку нових сучасних методик роботи з дітьми та створення належних умов для зайнятості школярів у вільний від навчання час.

III. Мета та основні завдання

Метою підпрограми є забезпечення вільного, творчого, інтелектуального, духовного розвитку дітей, учнівської молоді позашкільних навчальних закладах міста, доступності позашкільної освіти, гарантування права громадянам на її здобуття.

Підпрограма має визначити основні напрями діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування щодо збереження та розвитку мережі позашкільних закладів. Вона охоплює інтереси дітей та підлітків, віком від 5 до 20 років.

Функціонування системи позашкільної освіти буде ефективною у разі вирішення таких завдань:

збереження та розвиток мережі позашкільних навчальних закладів, створення умов для їх функціонування;

дотримання загальнодидактичних принципів навчання та виховання, специфічних, характерних для сучасної позашкільної освіти;

організація навчально-виховного процесу в позашкільному навчальному закладі на гуманістичних засадах;

наповнення програм змістом відповідно до вікових особливостей вихованців, рівня їх підготовки;

створення здоров'язберігаючого освітнього середовища в позашкільному навчальному закладі;

реалізація у процесі роботи компетентнісно-орієнтованого, інтегрально-діяльнісного, системно-комплексного підходів до організації навчально-виховного процесу;

оптимальне поєднання різних форм та методів організації навчально-виховної роботи в позашкільному навчальному закладі;

створення належних умов для особистісного зростання кожного вихованця;

виховання в учнівській молоді національної самосвідомості, налаштованості на осмислення моральних та культурних цінностей, історії;

системне виховання в учнів громадянської позиції; вивчення та популяризація історії українського козацтва, збереження і пропаганда історико-культурної спадщини українського народу; поліпшення військово-патріотичного виховання молоді, формування готовності до захисту Вітчизни;

активне впровадження дитячих демократичних ініціатив у систему позашкільної освіти;

інтеграція зусиль різних соціальних інституцій з метою виховання підростаючого покоління засобами позашкільної освіти;

зміцнення матеріально-технічної бази позашкільних навчальних закладів, вирішення питання їх фінансування;

створення умов для соціального захисту педагогічних працівників, вихованців, учнів, слухачів позашкільних навчальних закладів.

Позашкільна освіта міста залишається для дітей та юнацтва важливою сходинкою в духовному, моральному, інтелектуальному розвитку. Сьогодні в системі позашкільної освіти міста функціонує 5 позашкільних навчальних закладів та 20 центрів естетичного виховання при загальноосвітніх навчальних закладах за різними профілями навчально-виховної роботи, в яких виховується та творчо розвивається 56 % учнівської молоді.

IV. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблем підпрограми:

створення умов для розвитку творчих здібностей дітей та молоді шляхом максимального охоплення позашкільною освітою;

удосконалення системи підготовки педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів.

V. Очікувані результати

Виконання програми дасть можливість:

підвищенню якості навчально-виховного процесу та рівня організації роботи позашкільних навчальних закладів з надання знань, формування вмінь і навичок за інтересами, забезпечення потреб особистості у творчій самореалізації, підготовці до активної професійної та громадської діяльності вихованців, учнів, слухачів;

запровадженню інноваційних педагогічних методик для згуртування школярів та учнівської молоді навколо сучасних ініціатив, спрямованих на виконання колективних творчих справ органами учнівського самоврядування;

покращенню програмно-методичного забезпечення діяльності позашкільних навчальних закладів;

створенню ефективної системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів у сфері педагогічної освіти;

зміцненню матеріально-технічної бази позашкільних навчальних закладів;

забезпеченню соціального захисту учасників навчально-виховного процесу;

популяризації моделі сучасної позашкільної освіти міста на основі партнерських відносин з культурно-просвітницькими закладами міста, дитячо-молодіжними громадськими організаціями, місцевими засобами масової інформації.

VI. Координація та контроль за виконанням даної підпрограми

Координація та контроль за виконанням даної підпрограми здійснюється управлінням освіти Кіровоградської міської ради та цього структурними підрозділами.

VII. Заходи щодо реалізації підпрограми

№ з/п	Зміст заходу	Термін виконання	Відповідальні виконавці
5.1	Збереження та розвиток мережі позашкільних навчальних закладів, створення умов для їх функціонування	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи
5.2	Залучення до отримання позашкільної освіти дітей з обмеженими можливостями, дітей пільгових категорій	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи
5.3	Сприяння впровадженню програмно-методичної бази позашкільної освіти	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи
5.4	Проведення аналізу стану навчально-виховного процесу та рівня розвитку учнів відповідно до завдань позашкільної освіти	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи
5.5	Сприяння організації співробітництва з різними соціальними інституціями у вихованні дітей та підлітків	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи
5.6	Сприяти впровадженню програми з військово – патріотичного напрямку	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи
5.7	Використовувати у роботі з талановитою молоддю сучасне устаткування та інші сучасні матеріально-технічні ресурси	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи працівники ПНЗ
5.8	Запровадити практику проведення у місті «Тижня народних ремесел», «Тижня краєзнавчої роботи», «Тижня культури Кіровоградщини»; «Тижня хореографії» та інші напрямки	2016-2020	працівники ПНЗ
5.9	Організація участі дітей у Всеукраїнських, міжнародних очно-	2016-2020	Управління освіти та його структурні

№ з/п	Зміст заходу	Термін виконання	Відповідальні виконавці
	заочних, інтерактивних конкурсах учнівської творчості, турнірах, змаганнях, виставках тощо		підрозділи працівники ПНЗ
5.10	Здійснювати моніторинг інтересів та запитів учнів з метою удосконалення мережі гуртків, клубів, які діють на базі ПНЗ	2016-2020	працівники ПНЗ
5.11	Сприяти участі вихованців позашкільних навчальних закладів в міжнародних проектах, конкурсах, програмах, науково-практичних конференціях, змаганнях, фестивалях	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи
5.12	Сприяти співробітництву з міжнародними освітніми установами, фондами та організаціями	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи

Підпрограма 6. Освіта осіб з особливими потребами

I. Загальні положення

За останні роки в системі спеціальної освіти дітей з особливими освітніми потребами на національному рівні відбулися якісні зміни, а саме забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на основі застосування особистісно орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких дітей. Визначення оптимальних шляхів і засобів впровадження інклюзивного навчання ґрунтується на основі відповідного нормативно-правового, навчально-методичного, кадрового, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення.

II. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована підпрограма

На сьогодні актуальними залишаються проблеми законодавчої бази, розробки навчально-методичного забезпечення з питань освіти дітей з особливими освітніми потребами, ранньої діагностики та корекції, соціальної й медичної реабілітації, надання освітніх послуг, подальше працевлаштування та соціально-психологічний супровід осіб із особливими освітніми потребами, альтернативного дистанційного навчання та підготовки висококваліфікованих кадрів; недостатній рівень охоплення спеціальною допомогою дітей з особливими освітніми потребами; неготовність загальноосвітніх навчальних закладів до навчання дітей з вадами у розвитку.

III. Мета та основні завдання підпрограми

Мета підпрограми:

визначення пріоритетів державної політики у сфері освіти в частині забезпечення конституційних прав і державних гарантій дітям з особливими освітніми потребами;

створення умов для удосконалення системи освіти та соціальної реабілітації дітей з особливими освітніми потребами, у тому числі з інвалідністю, шляхом упровадження інноваційних технологій, зокрема, інклюзивного навчання;

створення інноваційної моделі загальноосвітнього навчального закладу, здатного забезпечити умови для особистісного розвитку, творчої самореалізації та соціалізації дитини з особливими освітніми потребами;

формування нової філософії суспільства щодо позитивного ставлення до дітей та осіб з порушеннями психофізичного розвитку та інвалідністю.

Основні завдання підпрограми:

удосконалення нормативно-правового, науково-методичного, фінансово-економічного забезпечення, орієнтованого на впровадження інклюзивного навчання;

запровадження інноваційних освітніх технологій в контексті форм інклюзивного підходу та моделей надання спеціальних освітніх послуг для дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю;

формування освітньо-розвивального середовища для дітей з особливими освітніми потребами шляхом забезпечення психолого-педагогічного, медико-соціального супроводу;

впровадження інклюзивної моделі навчання у загальноосвітніх навчальних закладах з урахуванням потреби суспільства;

забезпечення доступу до соціального середовища та навчальних приміщень, розроблення та використання спеціального навчально-дидактичного забезпечення, реабілітаційних засобів навчання;

удосконалення системи підготовки та перепідготовки педагогічних кадрів, які працюють в умовах інклюзивного навчання;

залучення батьків дітей з особливими освітніми потребами до участі у навчально-реабілітаційному процесі з метою підвищення його ефективності.

IV. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблем підпрограми

Забезпечення соціального захисту дітей з особливими потребами; створення умов для збереження і зміцнення здоров'я учнівської молоді; індивідуалізація та диференціація навчання дітей з особливими потребами; створення ефективної системи підготовки і перепідготовки педагогічних кадрів, їх атестації та професійного удосконалення.

V. Очікувані результати

Створення належних умов для функціонування розвитку інклюзивної освіти;

рання реабілітація; забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами на рівний доступ до якісної освіти незалежно від стану здоров'я, місця проживання; покращення навчально-методичного, консультаційного забезпечення освітнього процесу; покращення якості освіти для дітей з особливими освітніми потребами; створення умов для соціально-трудової реабілітації.

VI. Координація та контроль за виконанням даної підпрограми

Координація та контроль за виконанням даної підпрограми здійснюється постійно діючою комісією Кіровоградської міської ради з питань освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту та молодіжної політики.

VII. Заходи щодо реалізації підпрограми

№ з/п	Зміст заходу	Термін виконання	Відповідальні виконавці
6.1.	Запровадження інклюзивного навчання в ДНЗ	До 2016 року	Управління освіти та його структурні підрозділи
6.2	Розробка індивідуального плану розвитку дитини та забезпечення якісного психолого-медико-педагогічного супроводу дитини з особливими потребами	До 2018 року	ПМПК
6.3	Здійснення супроводу дітей з вадами розвитку та надання консультативно-методичної допомоги батькам (особам, які їх замінюють), педагогам, лікарям, працівникам соціально-педагогічних служб з питань виховання, навчання і лікування дітей з відхиленнями в розвитку, з девіантною поведінкою, у тому числі тих, які не підлягають направленню до спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів	До 2020 року	ПМПК
6.4	Розробити та систематично проводити навчальні семінари для вчителів загальноосвітніх шкіл з питань навчання дітей з особливими освітніми потребами	Вересень 2017	ПМПК ЦМСПС
6.5	Співпраця з закладами професійно-технічними в наданні ліцензованих умов (на базі навчального закладу) для здобуття професійно-технічної освіти дітям з вадами розвитку в НВО „ЗОШ – інтернат I-III ступенів – ЦПВ”, НВО – СЗОШ I-II ступенів № 1 – ДНЗ, НВО „СЗОШ для дітей з вадами слуху”	Березень 2016	Управління освіти, керівники навчальних закладів
6.6	Сприяти забезпеченню доступності	До 2020	Управління освіти

№ з/п	Зміст заходу	Термін виконання	Відповідальні виконавці
	здобуття професійно-технічної освіти дітям з вадами у розвитку на базі обласних ПТУ		
6.7	Здійснення реабілітації дітей-інвалідів відповідно до індивідуальних програм	До 2018	Управління освіти та його структурні підрозділи
6.8	Створення архітектурної безбар'єрності ДНЗ для організації інклюзивного навчання	До 2017	Управління освіти та його структурні підрозділи
6.9	Запровадження інклюзивного навчання шляхом створення спеціальних груп при ДНЗ	Щороку до вересня 2016 - 2018	Управління освіти та його структурні підрозділи

Підпрограма 7. Професійний розвиток педагогічних працівників, програма «Вчитель»

I. Загальні положення

Запорукою успіху функціонування системи педагогічної освіти є її безперервність. Зміни, що відбуваються в галузі освіти, потребують постійного фахового вдосконалення працюючих педагогів. Важливим фактором забезпечення безперервності педагогічної освіти є формування потреби у вчителя до підвищення фахового рівня та самоосвіти.

Відповідно до потреб часу збільшується кількість та урізноманітнюються форми післядипломної педагогічної підготовки. Найбільш корисним є участь вчителів в міжкурсових заходах. Вона передбачає спілкування з колегами, обмін досвідом, отримання інформації щодо реформ, які відбуваються в освітній галузі, ознайомленням зі змінами в нормативній базі, відвідування уроків колег, отримання знань про сучасні методики викладання, їх практичну спрямованість. Однією з форм безперервної освіти та пошуку й заохочення творчо працюючих педагогічних працівників є проведення конкурсів фахової майстерності «Учитель року» та «Вихователь року».

II. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована підпрограма

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників, індивідуалізації та варіативності навчання вчителів.

III. Мета та основні завдання підпрограми

Мета підпрограми:

- підготовка й підтримка компетентного педагога;
- підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Основні завдання підпрограми:

- створення умов для безперервного педагогічного росту педагогічних працівників;

посилення практичної та особистісно-орієнтованої спрямованості навчання та його наближення до місця праці;

зростання ролі самоосвіти й методичної роботи на різних рівнях: шкільному, міському, обласному;

впровадження в навчальний процес комп'ютерних технологій, які забезпечують високу комп'ютерну грамотність педагогів;

більш ефективно вивчення використання передового педагогічного досвіду та впровадження його у навчально-виховний процес.

IV. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблем підпрограми

розвиток гнучкості і варіативності освітніх програм первинної професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації в системі багаторівневої підготовки робітничих кадрів;

залучення науковців до розробки тематики й методики науково-дослідницької та дослідно-експериментальної роботи;

створення ефективної системи підготовки і перепідготовки педагогічних і науково-педагогічних кадрів, їх атестації та професійного удосконалення.

V. Очікувані результати

Розширення форми неперервної освіти педагогів та управлінців, запровадження системи їхнього стимулювання.

VI. Координація та контроль за виконанням даної підпрограми

Координацію та контроль за виконанням даної підпрограми здійснюється постійною комісією Кіровоградської міської ради з питань освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту та молодіжної політики.

VII. Заходи щодо реалізації підпрограми

№ з/п	Зміст заходу	Термін виконання	Відповідальні виконавці
7.1. Кредитно-модульні, спеціальні та дистанційні системи підвищення кваліфікації			
7.1.1	Удосконалювати систему роботи з новопризначеними керівниками ЗНЗ, ДНЗ, ПЗ	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи
7.1.2	Забезпечити участь педагогів у конкурсі «Учитель року» та інших фахових конкурсах згідно наказів МОН	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи, керівники навчальних закладів
7.1.3	Поповнювати банк даних підвищення кваліфікації педагогічних працівників	2016-2020	Структурні підрозділи управління освіти

7.1.4	Створювати умови для забезпечення якості підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників відповідно до оновлених структури і змісту державних стандартів професійної освіти	2016-2020	Структурні підрозділи управління освіти
7.1.5	Постійно поновлювати банк даних з адресами перспективного педагогічного досвіду шкіл міста	2016-2020	Структурні підрозділи управління освіти
7.1.6	Поповнювати електронний каталог статей з питань організації методичної роботи, внутрішкільного контролю, вивчення, впровадження і поширення перспективного педагогічного досвіду	2016-2020	Структурні підрозділи управління освіти
7.1.7	Знайомити педагогів міста з нормативно-законодавчою базою та змістом інноваційної діяльності шляхом проведення семінарів, тренінгів, «круглих столів» тощо	2016-2020	Структурні підрозділи управління освіти
7.1.8	Організувати роботу вчителів з метою вивчення інноваційних технологій та впровадження їх в практику роботи шляхом проведення різних форм методичної роботи	2016-2020	Структурні підрозділи управління освіти, керівники закладів
7.1.9	Сприяти організації курсів підвищення кваліфікації педагогів за заочною формою навчання: - надавати системну консультативну допомогу в організації і виборі тем та змісту самоосвітньої роботи	2016-2020	Структурні підрозділи управління освіти
7.1.10	Продовжити практику презентації педагогічного досвіду в навчальних закладах після проходження курсів підвищення кваліфікації педагогічними працівниками	2016-2020	Керівники закладів
7.1.11	Впроваджувати ідеї гуманної педагогіки Василя Сухомлинського у навчально-виховний процес та сучасну систему інклюзивного навчання	2016-2020	Структурні підрозділи управління освіти
7.1.12	З метою забезпечення неперервності педагогічної освіти сприяти участі педагогів в міжкурсових заходах шкільного, міського, обласного та інших рівнів	2016-2020	Структурні підрозділи управління освіти, керівники закладів
7.1.13	Здійснювати науково-методичну роботу з питання формування професійно-педагогічної та соціально-психологічної культури педагогічних працівників через різні форми її організації	2016-2020	Структурні підрозділи управління освіти, керівники закладів
7.1.14	Вести облік участі педагогів міста в обласних міжкурсових заходах, що	До 10 січня	Структурні підрозділи

	проводяться КЗ «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені В.Сухомлинського» (творчі групи, школи перспективного педагогічного розвитку, теоретичні семінари тощо)	щорічно	управління освіти
7.1.15	Здійснювати вивчення результативності курсів підвищення кваліфікації на рід професійної майстерності педагогічних працівників міста	До 10 січня щорічно	Структурні підрозділи управління освіти
7.1.16	Вивчати досвіди роботи керівників, педагогів навчальних закладів	2016-2020	Структурні підрозділи управління освіти
7.1.17	Вивчити якісні та кількісні показники підвищення кваліфікації педагогічних працівників: - аналіз виконання щорічних та перспективних планів проходження курсів підвищення кваліфікації педагогами в навчальних закладах; - аналіз впровадження матеріалів курсів підвищення кваліфікації, матеріалів міжкурсів заходів в практику роботи вчителя, закладу (уроки, позакласні заходи, робота з батьками); - узагальнення матеріалів вчителів, які пройшли курси підвищення кваліфікації, брали участь в міжкурсів заходах (виступи, творчі звіти, підбірка матеріалів з проблеми тощо)	2016-2020	Структурні підрозділи управління освіти, Керівники закладів
7.1.18	Здійснити аналіз участі педагогічних працівників навчальних закладів в міських та обласних семінарах, майстер-класах, творчих групах тощо	Щорічно до серпневої конференції	Структурні підрозділи управління освіти
7.1.19	Забезпечити проходження працівниками структурних підрозділів управління освіти підвищення кваліфікації в КЗ КОШПО (згідно з наказом)	Постійно	Структурні підрозділи управління освіти
7.1.20	Забезпечити підготовку науково-методичних матеріалів з питань організації освітньо-виховного процесу в ЗНЗ для їх подальшого друку у фахових виданнях з метою поширення перспективного педагогічного досвіду	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи, керівники закладів
7.1.21	Забезпечити проведення моніторингу реалізації Базового компоненту дошкільної освіти в ДНЗ	2017 квітень-травень	Управління освіти та його структурні підрозділи
7.1.22	Активізувати роботу методичних кабінетів дошкільних навчальних закладів: проводити	2016-2020	Керівники ДНЗ

	різні форми інтерактивної взаємодії дорослих суб'єктів освітнього процесу, а саме (майстер-класи, тренінги, практикуми, мозкові штурми, рольові й ділові ігри тощо, в тому числі із застосуванням Інтернет-ресурсів		
7.1.23	Надавати методичну допомогу педагогам в оформленні програм гурткових занять розвитку дітей дошкільного віку	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи
7.2. Науково –методичний супровід педагогів щодо реалізації регіонального плану заходів, спрямованих на популяризацію вивчення англійської мови			
7.2.1	Формування міського інформаційного банку перспективного педагогічного досвіду навчальних закладів щодо активізації вивчення англійської мови	2016-2020	ЦМСПС
7.2.2	Ознайомлення педагогічних працівників з науковими статтями, фаховими виданнями, рекомендаціями, сучасними науково-методичними посібниками, монографіями, рекомендаціями конференцій тощо для самостійного опрацювання	2016-2020	ЦМСПС
7.2.3	Проведення семінарів-практикумів, майстер-класів, вебінарів, консультацій для вчителів англійської мови	2016-2020	ЦМСПС
7.2.4	Проведення практичних семінарів для вчителів англійської мови із залучення представників Британських видавництв (Pearson, Cambridge University Press, MM Publications, Macmillan тощо)	2016-2020	ЦМСПС
7.2.5	Організація роботи творчих груп для вчителів англійської мови: «Створення оптимального освітнього середовища для виховання та навчання здорової особистості на уроках англійської мови»; «Нові інформаційні технології у навчанні іноземної мови як засіб підвищення ефективності уроку»; «Створення науково-методичних засад формування у дітей навчально - дослідницьких умінь»	2016-2020 2016-2018 2016-2017	ЦМСПС
7.2.6	Співпраця з волонтерами Корпусу Миру та американським інформаційно-ресурсним центром «Вікно в Америку»	2016-2020	ЦМСПС, вчителі англійської мови міста
7.2.7	Створення банку відеоматеріалів для підготовки учнів до складання ДПА з англійської мови	Протягом року	ЦМСПС
7.2.8	Запрошення вчителів-носіїв іноземних мов на роботу в спеціалізовані заклади	Вересень 2016	Управління освіти, керівники навчальних

			закладів
7.2.9	Тренінгові заняття щодо оволодіння англійською мовою для керівників навчальних закладів	Протягом року	Управління освіти, ЦМСПС, керівники навчальних закладів
7.2.10	Сприяння участі вчителів іноземних мов у конкурсах фахової майстерності	2016-2020	методисти ЦМСПС
7.2.11	Активізація участі вчителів іноземних мов міста у міжнародних проектах (i'EARN, GTP Project, International Village Project тощо)	2016-2020	методисти ЦМСПС
7.2.12	Надання науково-методичної допомоги керівникам гуртків з іноземних мов для ДНЗ та ЗНЗ	2016-2020	методисти ЦМСПС

7.3. Напрямки реалізації та заходи програми «Вчитель»

№ з/п	Назва напрямку реалізації (пріоритетні завдання)	Перелік заходів Програми	Термін виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовані обсяги фінансування, тис. грн	У тому числі за роками (тис.грн)					Очікуваний результати
							2016	2017	2018	2019	2020	
1	2	2	4	5	6	7					8	
1.	Оптимізація кадрового забезпечення навчальних закладів міста	1) визначити потребу у педагогічних кадрах для навчальних закладів міста	2016-2020, щороку	Управління освіти Кіровоградської міської ради	-	Фінансування не потребує					Забезпечення навчальних закладів міста спеціалістами з відповідною фаховою освітою	
		2) забезпечити формування державного замовлення на підготовку педагогічних працівників у вищих педагогічних навчальних закладах України	2016-2020, щороку	Управління освіти Кіровоградської міської ради Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка	-	Фінансування не потребує					Підготовка спеціалістів, забезпечення навчальних закладів міста спеціалістами з відповідною фаховою освітою	
		3) забезпечити запровадження обґрунтованої системи педагогічної профорієнтації учнів та механізму їх відбору до вищих педагогічних навчальних закладів	2016-2020, щороку	Управління освіти Кіровоградської міської ради	-	Фінансування не потребує					Підготовка спеціалістів, забезпечення навчальних закладів міста спеціалістами з відповідною фаховою освітою	

2.	Модернізація системи підготовки педагогічних працівників	1) забезпечити запровадження механізму взаємодії управління освіти Кіровоградської міської ради з вищими педагогічними навчальними закладами щодо визначення місць для проведення практики студентами за місцем майбутнього працевлаштування	2016-2020, щороку	Управління освіти Кіровоградської міської ради		Фінансування не потребує						Створення умов для професійного росту молодих спеціалістів
		2) Забезпечити поповнення фондів бібліотек сучасними інформаційними засобами	2016-2020, щороку	Управління освіти Кіровоградської міської ради	Міський бюджет	95,0	15,0	20,0	20,0	20,0	20,0	Підвищення інформаційного рівня учасників навчально-виховного процесу
		3) залучати вчителів початкових класів, які викладатимуть інформатику в початкових класах, до проходження курсів підвищення кваліфікації	2016-2020, щороку	Управління освіти Кіровоградської міської ради	Міський бюджет	148,8	27,7	29,2	30,0	30,7	31,2	Підвищення професійного рівня педагогічних працівників
3.	Оновлення змісту і форм професійної діяльності педагогічних працівників, удосконалення системи післядипломної педагогічної освіти	1) забезпечити впровадження систем професійно-педагогічної адаптації молодих спеціалістів для забезпечення їх професійного становлення і зростання	2016-2020, щороку	Управління освіти Кіровоградської міської ради		Фінансування не потребує						Підвищення професійного рівня педагогічних працівників
		2) організувати для керівників та педагогічних працівників навчальних закладів міста семінари, конференції з питань законодавства про освіту	2016-2020, роки	Управління освіти Кіровоградської міської ради		Фінансування не потребує						Підвищення науково-методичного та правового рівнів педагогічних працівників
4.	Підвищення ролі вчителя у формуванні	1) створювати при навчальних закладах просвітницькі центри для	2016-2020, роки	Управління освіти Кіровоградської міської ради		Фінансування не потребує						Популяризація знань з родинної педагогіки, досвіду взаємозв'язку

	громадянського суспільства	популяризації знань з родинної педагогіки, досвіду взаємозв'язку сім'ї і школи, виховання, громадянського становлення особистості, формування здорового способу життя тощо									сім'ї і школи, виховання, громадянського становлення особистості, формування здорового способу життя тощо	
		2) сприяти участі громадських організацій у розв'язанні актуальних проблем освіти, підвищенні ролі вчителя у формуванні громадянського суспільства	2016-2020, щороку	Управління освіти Кіровоградської міської ради		Фінансування не потребує					Підвищення іміджу вчителя в суспільстві	
5.	Підвищення рівня соціально-економічного і фінансового забезпечення підготовки педагогічних працівників, їх професійної діяльності та післядипломної освіти	1) забезпечити надання одноразової грошової допомоги випускникам вищих педагогічних навчальних закладів I-II рівнів акредитації, які закінчили навчання та уклали на строк не менше як три роки договір про роботу у загальноосвітніх навчальних закладах міста і прибули до місць роботи	2016-2020, щороку	Управління освіти Кіровоградської міської ради	Міський бюджет	-	-	-	-	-	Підвищення рівня соціального захисту молодих спеціалістів	
		2) вносити пропозиції щодо поліпшення житлового забезпечення педагогічних працівників	2016-2020, щороку									
		Усього за програмою			Усього тис.грн	243,8	42,7	49,2	50,0	50,7	51,2	

Підпрограма 8. Інформатизація системи освіти

I. Загальні положення

В основу підпрограми покладені положення, що визначають основні шляхи розвитку сучасної загальної освіти:

зміна цілей освіти в напрямку формування і розвитку здібностей до самостійного пошуку, збору, аналізу і представленню інформації, вирішенню нестандартних творчих задач, моделюванню та проектуванню предметів і явищ навколишньої дійсності;

впровадження проектних форм і моделей навчального процесу, що передбачають активну інтелектуально-практичну діяльність учнів, самостійне осмислення цілей своєї роботи і планування шляхів їхнього досягнення, групову і комунікативну діяльність, нову роль учителя як консультанта і партнера;

скорочення навчального навантаження репродуктивного типу;

оновлення змісту освіти, підвищення ролі фундаментальних сучасних знань і умінь міждисциплінарного характеру, збільшення ступеня інтегрованості різних навчальних предметів і дисциплін.

II. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована підпрограма

Наявність застарілої техніки або взагалі її відсутність не дає можливості у повному обсязі виконувати вимоги навчальної програми обов'язкового в закладі освіти курсу "Інформатика", а саме:

формування в учнів знань, вмінь, навичок, необхідних для використання засобів сучасних інформаційних технологій;

ознайомлення учнів із роллю нових інформаційних технологій у сучасному виробництві, науці, повсякденній практиці;

започатковування основ інформаційної культури учнів;

створення умов для збереження техніки та забезпечення вільного доступу до неї користувачів;

списання старого обладнання;

організація технічного обслуговування НКК, його модернізація;

забезпечення ліцензійними програмами;

підготовка вчителя до використання НКК у навчально-виховному процесі;

відсутність відділу координації впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в навчально-виховному процесі закладів освіти.

III. Мета та основні завдання підпрограми

Метою підпрограми:

розвиток особистості, її адаптація у світовому інформаційному та медійному просторі за умови інтенсифікації навчально-виховного процесу, активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів, використання сучасних інформаційних технологій в навчально-виховному процесі та управлінській діяльності;

повне оснащення загальноосвітніх навчальних закладів міста комп'ютерними комплексами, підключення їх до глобальної мережі Інтернет;

запровадження в закладах освіти сервісів Googl Apps from Education.

Основні завдання підпрограми:

забезпечення освоєння на належному рівні учнями, вчителями та керівниками загальноосвітніх навчальних закладів інформаційно-комунікаційних технологій, практичне застосування отриманих знань;

підготовка вчителів до використання сучасних мультимедійних навчальних посібників через підвищення комп'ютерної та Інтернет-грамотності;

впровадження сучасних моделей навчального процесу і дистанційних форм підвищення кваліфікації;

використання сучасних інформаційних технологій управління у навчальних закладах;

поновлення та доукомплектування комп'ютерних класів і навчальних кабінетів комп'ютерною технікою.

IV. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблем, обсяги та джерела фінансування, строки та етапи виконання

Актуальними проблемами є зміцнення та забезпечення функціонування навчально-матеріальної бази процесів інформатизації, модернізації існуючої системи доступу закладів системи освіти до інформаційних ресурсів мережі Інтернету, використання ІКТ у навчально-виховному процесі та управлінській діяльності. Дані проблеми можна конкретизувати наступним чином:

недостатня забезпеченість в загальноосвітніх навчальних закладах I-III ст. сучасних НКК та у більшості закладів мультимедійних систем та ПК для підтримки навчально-виховного процесу, бібліотечної справи та управлінської діяльності;

низька якість існуючого підключення до мережі Інтернет;

середній рівень ефективності використання НКК та впровадження педагогами ІКТ у навчально-виховний процес;

відсутність електронної інформаційної освітньої мережі з комп'ютерно-орієнтованою технологією збирання та опрацювання інформації.

V. Очікувані результати

Повне забезпечення сучасних загальноосвітніх навчальних закладів навчальними комп'ютерними комплексами та мультимедійними системами для підтримки навчально-виховного процесу, бібліотечної справи та управлінської діяльності керівників установ.

Підвищення якості навчання в освітніх закладах міста шляхом організації вільного доступу учнів і педагогічних працівників до сучасних інформаційних джерел.

Впровадження комплексних інформаційних систем управління кадрами, фінансовими та матеріально-технічними ресурсами освіти, запровадження електронного документообігу та централізованої системи електронної пошти.

Забезпечення єдиних вимог до комп'ютерів, серверів, периферійних пристроїв, локальних мереж, а також до базового та прикладного ліцензійного програмного забезпечення.

Налагодження дієвих зв'язків із засобами масової інформації для забезпечення умов формування медійного простору освіти міста.

VI. Координація та контроль за виконанням даної підпрограми

Координація та контроль за виконанням даної підпрограми здійснюється постійною комісією Кіровоградської міської ради з питань освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту та молодіжної політики.

Координація та контроль за виконанням даної підпрограми здійснюється постійною комісією Кіровоградської міської ради з питань освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту та молодіжної політики.

VII. Заходи щодо реалізації підпрограми

№з/п	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці
8.1. „Один учень-один комп’ютер”			
8.1.1	Поповнити інформаційну базу даних про наявність програм навчального призначення (ПНП) та їх характеристик	2016-2020	Управління освіти та структурні підрозділи
8.1.2	Удосконалювати роботу щодо організації навчання вчителів-предметників методам практичного застосування мультимедійних технологій у навчальному процесі	щорічно	Управління освіти та структурні підрозділи
8.1.3	Проводити семінари – практикуми «Використання сучасних ІК - технологій у навчально-виховному процесі» з обміну досвідом по розробці та використанню інформаційних і мультимедійних технологій, матеріали розміщувати на веб-сайті ЦМСПС	щорічно	Управління освіти та структурні підрозділи
8.1.4	Організувати проведення конкурсу "Сучасний урок з ІКТ» та створити електронний банк уроків педагогів міста різних фахів	2016-2017	Управління освіти та структурні підрозділи
8.1.5	Продовжувати роботу щодо використання можливостей інформаційних технологій для організації дистанційного навчання дітей з особливими потребами, дітей, які не відвідують навчальні заклади за станом здоров’я, обдарованих дітей	щорічно	Управління освіти та структурні підрозділи
8.1.6	Активізувати співпрацю управління освіти, ЦМСПС з МОНУ, КОШПО щодо впровадження та використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі	щороку	Управління освіти та структурні підрозділи
8.1.7	Створити електронну базу програмного забезпечення різних навчальних предметів та розміщувати їх на сайті ЦМСПС	щорічно	Управління освіти та структурні підрозділи
8.1.8	Продовжувати забезпечення підвищення кваліфікації керівників загальноосвітніх навчальних закладів з питань використання сучасних інформаційних технологій у навчально-виховному процесі та управлінській діяльності	2016 - 2020	Управління освіти та структурні підрозділи
8.2. Інформаційний простір освіти			
8.2.1	Продовжувати співпрацювати із засобами масової інформації для забезпечення умов формування	щороку	Управління освіти та

№з/п	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці
	медійного простору освіти міста		структурні підрозділи
8.2.2	Оприлюднювати в різних типах ЗМІ кращий досвід роботи навчальних закладів міста, досягнення педагогів, учнів у олімпіадах, спортивних змаганнях, конкурсах, тощо	щорічно	Управління освіти та структурні підрозділи
8.2.3	Створити в мережі Інтернет на платформі Google аккаунт Google Apps for Education в навчальних закладах міста Кіровограда, що дозволить підтримувати інформаційно-освітнє середовище навчального закладу: створення вчительського співтовариства, віртуального батьківського комітету, суспільних груп для учнів, он-лайн спільнот для учнівських об'єднань і груп, он-лайн спільнот для шкільного самоврядування.	2016 -2018	Управління освіти та структурні підрозділи
8.2.4	Відкриття при управлінні освіти відділу освітнього інформаційного сервіс-центру	2017-2018	Управління освіти
8.2.5	Використовувати електронну технологію для збирання та опрацювання інформації	щорічно	ЦМСПС
8.2.6	Впроваджувати інформаційно-комунікаційні технології у навчально-виховний процес (веб-сайти, блоги)	щорічно	ЦМСПС

Підпрограма 9. Розвиток матеріально-технічної бази закладів освіти

I. Загальні положення

Розробка цієї підпрограми обумовлена низкою причин:

частково поновлені шкільні меблі у закладах освіти, старі не відповідають віковим потребам учнів і вихованців;

через відновлення роботи раніше нефункціонуючих груп у дошкільних закладах є потреба у придбанні меблів для нових приміщень;

технологічне обладнання шкільних їдалень та обладнання пралень дошкільних закладів працює здебільшого з часу відкриття закладів і потребує оновлення;

у ряді закладів освіти стан покрівель, систем опалення, водопостачання, каналізації потребує капітальних ремонтів;

спортивний інвентар та обладнання у закладах освіти упродовж тривалого часу не поновлювались і на даний час не відповідають санітарно-технічним нормам.

З метою вирішення зазначених проблемних питань, забезпечення ефективного і прозорого використання бюджетних ресурсів було розроблено цю підпрограму як стратегію розвитку матеріально-технічної бази освітньої галузі міста.

Одним із шляхів реалізації стратегії є підготовка та виконання відповідних операційних заходів, що чітко визначають конкретні заклади освіти та завдання, на які будуть витрачатись бюджетні кошти.

II. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована підпрограма

Забезпечення ефективного і прозорого використання бюджетних ресурсів для розвитку матеріально-технічної бази освітньої галузі міста

III. Мета та основні завдання підпрограми

Мета підпрограми:

створення умов для безпечного та комфортного перебування дітей у закладах освіти;

забезпечення якісного функціонування навчального процесу та збереження здоров'я дітей шляхом поновлення шкільних меблів, технологічного обладнання їдалень, обладнання для пралень дошкільних навчальних закладів та проведення капітальних ремонтів закладів, які цього потребують.

Основними завданнями підпрограми є:

забезпечення виконання прийнятих раніше національних, державних, галузевих та місцевих програм стосовно дітей дошкільного віку і учнівської молоді, розвиток та вдосконалення нормативно-правових засад освітянської політики відповідно до конкретних соціально-економічних реалій;

зміцнення матеріально-технічного та фінансового забезпечення закладів освіти.

IV. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблем, обсяги та джерела фінансування, строки та етапи виконання

Реалізація програми дасть змогу забезпечити дітей комфортними умовами для навчання та занять спортом, підвищити ефективність навчально-виховного процесу.

Доцільність створення даної підпрограми обумовлена:

турботою про здоров'я дітей та створення умов для організації повноцінного і якісного харчування як необхідної складової для розвитку дитячого організму. Однією з умов цього є заміна морально застарілого обладнання шкільних їдалень, розробка варіантів та можливих схем харчування;

необхідністю проведення капітальних ремонтів закладів освіти, які цього потребують, для забезпечення повноцінного навчально-виховного процесу, безпечністю експлуатації будівель та споруд закладів освіти.

Підпрограму планується виконувати поетапно, згідно з розробленими комплексними заходами для кожного навчального закладу з урахуванням потреб закладів освіти та у відповідності з технічним станом наявних меблів, технологічного обладнання тощо.

V. Очікувані результати

впровадження програми забезпечення навчальних закладів сучасними навчальними приладами та обладнанням, а також матеріальною-технічною базою;

поетапне оновлення та обстеження технологічного обладнання

VI. Координація та контроль за виконанням даної підпрограми

Координацію та контроль за виконанням даної підпрограми здійснюється постійно діючою комісією Кіровоградської міської ради з питань освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту та молодіжної політики.

VII. Заходи щодо реалізації підпрограми

№ з/п	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці
9.1	Інвентаризація матеріально-товарних цінностей з метою вивчення потреби в оновленні меблів	Січень-лютий 2016 року	Управління освіти заклади освіти міста
9.2	Узагальнення та аналіз інформації про стан забезпечення меблями закладів освіти	Березень 2016 року	Управління освіти
9.3	Поетапне оновлення технологічного обладнання для харчоблоків закладів освіти за розділами: заміна електричних плит; обладнання харчоблоків для ЗНЗ; обладнання харчоблоків для ДНЗ	2016-2020	Управління освіти
9.4	Придбання обладнання для пральних дошкільних навчальних закладів освіти	2016-2020	Управління освіти
9.5	Обстеження стану приміщень, покрівель та комунікацій навчальних закладів міста	2016-2020	Управління капітального будівництва, управління освіти, заклади освіти міста
9.6	Проведення капітальних ремонтів будівель та споруд закладів освіти: ремонт покрівель та приміщень; ремонт системи комунікацій (опалення, водопостачання, каналізації, санвузлів); загальнобудівельні роботи (спортивні, актові, музичні зали та інше)	2016-2020	Управління капітального будівництва, управління освіти, заклади освіти міста
9.7	Придбання спортивного інвентарю та обладнання для спортивних залів і майданчиків закладів освіти	2016-2020	Управління освіти
9.8	Здійснити ЗНЗ міста комп'ютерними комплексами.	2016-2020	Управління освіти
9.9	Проводити модернізацію й технічне обслуговування комп'ютерної техніки, яка використовується в закладах освіти міста	2016-2020	Управління освіти та структурні підрозділи
9.10	Забезпечити ЗНЗ навчальними комп'ютерними програмами	постійно	Управління освіти, керівники ЗНЗ
9.11	Забезпечити ЦМСПС сучасною комп'ютерною технікою	2016-2020	Управління освіти
9.12	Придбати інтерактивні дошки для загальноосвітніх навчальних закладів міста	2016-2020	Управління освіти
9.13	Забезпечити роботу в кожному ЗНЗ електронної бібліотеки	2016-2020	Керівники ЗНЗ
9.14	Забезпечення компю'терами всіх дошкільних, позашкільних закладах міста та	2016-2020	Управління освіти та його структурні

№ з/п	Зміст заходу	Термін виконання	Виконавці
	підключення їх до мережі Інтернет		підрозділи
9.15	Сприяння укомплектуванню позашкільних навчальних закладів сучасними засобами навчання	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи
9.16	Сприяння зміцненню та модернізації матеріально-технічної бази закладів позашкільної освіти	2016-2020	Управління освіти та його структурні підрозділи
9.17	Завершити оформлення Державних актів на право користування земельними ділянками кожного закладу освіти	2016-2020	Міська рада, управління освіти, загальноосвітні навчальні заклади
9.18	Провести ремонт спортивних майданчиків, огорож, асфальтного покриття у закладах освіти	2016-2020	Управління капітального будівництва, управління освіти, загальноосвітні навчальні заклади
9.19	Провести розчистку та знесення аварійних дерев на території закладів освіти, за погодженням екологічної служби	2016-2020	Міська рада, управління житлово-комунального господарства, загальноосвітні навчальні заклади

10. Фінансове забезпечення програми

(в тис.грн)

Рік	2016	2017	2018	2019	2020	Разом на 5 років
Назва видатків						
Комп'ютеризація закладів освіти:						
ЗОШ	1900,0	1900,0	1900,0	1900,0	1840,0	9440,0
ДНЗ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	500,0
позашкільні заклади	-				60,0	60,0
Оснащення інвентарем:						
спортивні зали та майданчики у ЗОШ	300,0	500,0	500,0	500,0	500,0	2300,0
дитячі майданчики у ДНЗ	200,0	300,0	400,0	400,0	400,0	1700,0
Забезпечення технологічним, кухонним обладнанням їдалень, харчоблоків, пралень:						
ЗОШ	200,0	250,0	250,0	250,0	250,0	1200,0
ДНЗ	200,0	250,0	250,0	250,0	250,0	1200,0
спеціальні школи	100,0	50,0	50,0	50,0	50,0	300,0
Капітальний ремонт тепло-, водомережі, заміна сантехобладнання у закладах освіти, покрівель та приміщень	3500,0	6000,0	6000,0	6000,0	6000,0	27500,0
Встановлення та заміна тепло-, водо- лічильників у закладах освіти	200,0	200,0	400,0	300,0	300,0	1400,0
Встановлення системи фільтрації питної води та її обслуговування у	-	350,0	350,0	350,0	350,0	1400,0

закладах освіти						
Виготовлення технічної документації на землевідведення для отримання державних актів на землю	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	500,0
Протипожежні заходи (встановлення пожежних сигналізацій, пропитка дерев'яних конструкцій на горищах, придбання засобів первинного пожежогасіння)	360,0	400,0	400,0	500,0	500,0	2160,0
Забезпечення охорони закладів освіти державною службою охорони при УМВС в Кіровоградській області	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	1000,0
Придбання шкільних парт, дошок, меблів, ліжок та меблів для їдалень	300,0	500,0	500,0	500,0	500,0	2300,0
Заміна віконних блоків на енергозберігаючі склопакети	800,0	800,0	800,0	800,0	800,0	4000,0
Оснащення медичних кабінетів та кабінетів обслуговуючої праці	-	200,0	200,0	200,0	200,0	800,0
Оздоровлення дітей-сиріт (придбання путівок)	90,0	90,0	90,0	90,0	90,0	450,0
Відновлення та відкриття груп: ДНЗ № 3,17, 43	100,0	200,0	300,0	-	-	600,0
Фінансове забезпечення позашкільної освіти	17249,0					17249,0
Всього	25899,0	12390,0	12790,0	12490,0	12490,0	76059,0

Начальник управління освіти

Л.Костенко

